

*o životu u
klerikatu*

Odgojitelji i bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja

ODGOJITELJI

Fra Siniša Balajić
Magistar bogoslova

Fra Anđelko Domazet
Domagistar bogoslova

fra Oliver Marčinković,
IV. godina HKZ-A, Stepinca
Stuttgart Zentrum, Njemačka

fra Mate Šakić, III. godina
Župa svetog Ilije proroka, Studenci

fra Teo Tadić, II. godina
Župa Gospe Sinjske, Sinj

fra Marko Plejić, IV. godina
Župa Gospe od Otoka, Solin

fra Stjepan Raić, II. godina
Župa svetog Franje Asiškog, Crivac

fra Daniel Živković, I. godina
Župa Uznesenja Blažene Djevice
Marije, Talisa

BOGOSLOVI

fra Marko Pudar, VI. godina, đakon
Župa svetog Ivana Krstitelja, Grab-Velić

fra Šimun Suton, V. godina
Župa svetih Petra i Pavla, Kočerín

fra Valentino Radaš, IV. godina
Župa svetog Mihovila, Lišane

fra Marko Udovičić, II. godina
Župa svetog Ilije proroka, Studenci

fra Ante Mijoč, I. godina
Župa svetog Luke, Otok Dalmatinski

fra Josip Jurić-Šolto, đakon
student povijesti u zagrebu
Župa Gospe Sinjske, Sinj

fra Stipe Buljan, V. godina
Župa Gospe Sinjske, Sinj

fra Josip Brandejs, III. godina
Župa svetog Jeronima, Jesenice

fra Kristijan Pisac, II. godina
Župa svetog Jeronima, Kaštel Gomilica

fra Marin Kujundžić, I. godina
Župa svete Ane, Poljica Imotska

Karin, subota, 25. rujna 2021. u 10:30

Obnova privremenih zavjeta

fra Mate Šakić

U subotu 25. rujna 2021. svečanim misnim slavljem koje je predslavio provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše, osmorica bogoslova obnovila su na godinu dana redovničke zavjete poslušnosti, čistoće i siromaštva, a oni su: fra Josip Jurić – Šolto, fra Šimun Suton, fra Stipe Buljan, fra Oliver Marčinković, fra Marko Plejić, fra Valentino Radaš, fra Josip Brandejs i fra Mate Šakić.

Uz provincijala koncelebrirali su: fra Petar Klarić, gvardijan; fra Ivan Režić, magistar bogoslova; fra Antonijo Mravak, predvoditelj duhovnih vježbi; fra Božo Mandarić, župnik Lišana, te don Ante Delić, župnik Jasenica i svećenik Srijemske biskupije don Zdravko Čabrajica.

Provincijal fra Marko u propovijedi je ohrabrio mladu braću da uvijek iznova posvješćuju sebi u zahvalnoj molitvi poziv koji stoji na početku svakog autentičnog hoda za Kristom po uzoru na sv. Franju, istaknuvši kako se Crkva, a posebno Provincija, žele osloniti na njihov mladenački entuzijazam i svetost života. Braći koja su obnovila zavjete pridružila su se i ostala braća iz Klerikata u Splitu, dosadašnji novaci te skori svečanozavjetovanik.

Misno slavlje završilo je svečanim blagoslovom, a slavlje je nastavljeno za zajedničkim stolom uz vedro raspoloženje i pjesmu.

Bila je to prigoda i za zahvalu te razmjenu prigodnih darova. Na poseban način magistar bogoslova je zahvalio o. gvardijanu, predvoditelju duhovnih vježbi te ljubaznoj posluzi samostana na srdačnom gostoprimstvu.

Na povratku u klerikat jedan dio bogoslova posjetio je braću na Visovcu.

Karin, subota, 25. rujna 2021. u 10:30

Misa i homilija prigodom obnove redovničkih zavjeta

fra Marko Mrše, provincijal

Draga braćo! Obnova redovničkih zavjeta trenuci su milosti, dio su nečega što sa samim nebom povezati možemo, nešto u čemu se očituju djelići neba darovani našoj Provinciji i cijeloj Crkvi. Ovaj liturgijski čin, iako na vanjskom planu nije svečan kao što to biva u drugim prilikama, kao što su svečani zavjeti, ređenja, mlade mise i tome slično, ipak je svečan u duhovnom smislu, svečan je po svojoj biti, svečan je u pojmu, smislu i značenju riječi predanost Bogu. A biti predan Bogu po redovničkim zavjetima znači da u vašem životu neizostavno mjesto ima svakodnevna molitva, za koju bih slikovito rekao da je ona, analogijom rečeno, kršćanska redovnička (osobna) karta, legitimacija.

Nije ovo samo liturgijski čin koji ćete obaviti u okviru euharistijskog slavlja, nego su ovi trenuci dio vaših života, dio vaših promišljanja, odluka, vjere i povjerenja u Boga. Vjere poput svih ostalih Kristovih učenika, a povjerenja koje iskazujete Isusu Kristu, uvjereni i svjesni da ste na pravom putu odabira svoga zvanja i poslanja. Niste kao onaj mladić koji je odstupio od Isusa kad je čuo: „Idi i prodaj sve što imaš i slijedi me!”

Središte ovoga slavlja nisam ni ja, a ni vi, nego je u njegovu središtu Uskrslí Krist, u središtu je slavlja njegova milost koja vas je zahvatila i obgrlila i zbog koje

ste sretni i njome ispunjeni. I vi na tu milost odgovarate na jasan i javan način pred službenikom Crkve.

Krenuli ste za Njim, čuli ste Njegov glas. Poput svetoga Petra ste Isusu, kako smo čuli u jučerašnjem evanđelju, nakon što je svoje učenike upitao: „A što vi kažete, tko sam ja”, odgovorio: „Ti si Krist Pomazanik.” I vi Mu danas slično odgovarate, izražavajući spremnost da po primjeru svetoga Franje, u ovoj našoj časnoj i dičnoj Provinciji, poput mnogih njezinih pregaoca koji su nam prethodili, ostvarite svoje ljudsko, kršćansko i redovničko poslanje. Vi ste naša radost, bogatstvo i dika; vi ste na raskrižju životnih puteva, ali dobro znate u kojem smjeru idete. Ako, pak, ne poznajete put, vozit ćete sporije ili ako ne znate što vas na cilju čeka, nećete srljati. Život ljudski je pun raskrižja, nepoznatih puteva, ciljeva za koje ne znamo kako će se odviti i kakvo ćemo iskustvo steći.

Ovim činom, činom polaganja privremenih redovničkih zavjeta, vi, draga braćo zavjetovanici, pokazujete da niste neodlučni, da niste mlaki. Odlučili ste nastaviti živjeti redovničkim životom i pronaći smisao svoga života u ovom vremenu i ovim prostorima, svjesni da je život neponovljiv, da je jedan i jedinstven. Nemate nikakvu kartu života ni adrese poslanja pred sobom, ali imate povjerenje u Gospodina, poput Abrahama, Mojsija. Vi ste na putu Isusa Krista po primjeru svetoga našeg oca Franje, neponovljivog ljubitelja „ljubavi koja nije ljubljena”, Krista Gospodina.

Poznata je, nazvat ću je, žalopojka ili jadanje, koje je prorok Jeremija uputio Bogu: „Za-

veo si me, Gospodine, i dadoh se zavesti”. Znakovite su riječi Boga – Jahve: „Ja sam onaj koji jesam”, koje je uputio proroku Jeremiji: „Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh”.

Duboko vjerujem, dragi brate, da te je dobar Bog znao, prije nego te je oblikovao u majčinoj utrobi. Nisi ni jedan od starozavjetnih proroka, nisi ni prorok Jeremija, kojeg netom spomenuh, ali si vrijedan Božjega znanja o sebi. On te poznaje, on te prati, on te usmjerava pravim putem za tebe. On ti daje smjer kojim ti je ići. Ovo je tvoj pravi put jer te milošću prati, jer te je izabrao, a ti na njegov poziv odgovorio i nemoj prodati ili, ne daj Bože, prokockati taj dar. Ti si prihvatio Isusa koji je Put, Istina i Život.

Apostoli su bili priprosti i jednostavni ljudi, a upravo su jednostavne stvari u životu najljepše. Zamislite da je Bog odlučio na kompliciran i složen način spasiti čovjeka. Što bi od toga bilo? Neviđeni košmar. Božja jednostavnost, Isusova jednostavnost, Franjina jednostavnost.

Tvoja sutrašnja služba i tvoje poslanje – *απόστολος* = onaj koji je poslan, od toga, da-

kle, dolazi riječ apostol(i), ne temelji se na našim pretpostavkama, nego ima korijene u slobodnom izboru, koji je Gospodin učinio još „od vječnosti”, da naviještamo njegovu Riječ i živimo za Njega.

Bog je naše Otajstvo koje se ispunilo, događaj koji se po Kristu dogodio. I zato su Božje riječi upućene proroku Jeremiji utješne. Zašto? Zato što u njima otkrivamo značenje i milost poziva svakoga od nas. Svatko od nas u srcu skriva osobne odgovore na pitanja – kako to Gospodin zavodi. I prilika je da njih odgovorite osobno. Što je to privlačno za vas, draga mlada braćo, da ste odlučili ustrajati? Što je privlačno u karizmi svetog Franje Asiškog koji je na najizvršniji način ušao u tajnu i otajstvo Isusova poslanja. Čudesno! Toliko je svijetlih primjera svetosti po primjeru svetoga Franje i nemoj izgubiti iz vida da si i ti možda jedan od takvih. Na to smo svi pozvani. Možda zvuči nedostižno, neostvarivo, ali je tako!

Bremenito poslanje, zahtjevna misija koja donosi smisao života i životnu radost. Zašto baš ti? Upravo zato jer je to pravi put i pravi smjer. Zašto je Bog tebe pozvao? Jer si bolji,

ljepši, vrijedniji? Ne znamo. Ali znamo da je to milost i znamo da je to dar koji se, s obzirom da je Božji, ne smije ispustiti iz svoje ruke.

U petak i subotu 17. i 18. rujna u samostanu Gospe od Zdravlja održani su redovnički dani na temu *Dar vjernosti, radost ustrajnosti*, a što je zapravo dokument koji je izdala Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog život. Za ovu prigodu ću vam citirati jednu misao iz toga dokumenta: „Susret s Bogom zahvaća čovjeka u cjelini: pozvani smo živjeti potpuno predanje samih sebe, uma i volje, duha i srca, čvrstinu i slatkoću pristanka. Vjera je otajstvo susreta između Oca i Sina. Taj susret potiče Duh Sveti u srcu čovjeka koji prihvaća Riječ i dopušta biti suobličeni Kristu.“ (Dar vjernosti, radost ustrajnosti, br. 26).

Jedan glagol koji se u Svetom pismu često spominje jest glagol „ići“. Idi – čujemo kod Jeremije. Tu je riječ čuo Abraham, Mojsije. Čuli su je i čuju je mnogi, kako onda, tako i danas. Izabrani narod je spašen izlaskom, hodom kroz pustinju i kroz Crveno more. U evanđeljima učenici idu za Isusom. Jedan mladić želi poći za njim, drugoga zove: „Pođi za mnom“, ali on ne prihvaća taj put, jer mu jer se ne želi odreći bogatstva koje posjeduje. Treći želi poći za Isusom, ali se želi oprostiti od svojih. Isus poručuje: „Kad se krene, treba hodati i gledati prema kraljevstvu Božjem.“

Isus je hodao od mjesta do mjesta, od srca do srca, od jednog apostola do drugog i nije se umorio. I tebe je, dragi brate, ulovio. Ali ne prisilno, nego u tvojoj slobodi i ne u ulozi izvornog apostola, ali zasigurno te je imenom nazvao, ulio ti svoju milost da možeš u ovom svijetu biti njegova ruka, njegova noga, njegov jezik, njegovo uho i pronositi njegovu Radosnu vijest spasenja. Zahtjevna, privilegirana i spasonosna uloga.

Nemoj stati, nemoj se utaboriti i pustiti prema onoj: što bude, bit će. Nemoj biti zatvoren u sebe. Budi pokretljiv, ali pokretljiv

u obraćenju, u činjenju dobra, u popravljanju, u obnovi vlastitog srca, rada na sebi. Nemoj stati u svjedočenju zajedništva, siromaštva, odricanja od sebe. Ne smijemo dozvoliti da postanemo kršćani, a kamoli redovnici koje je svladao podnevni umor, kako se izrazio jedan suvremeni teolog (T. Halik).

Draga braćo zavjetovanici, radujem se s vama što niste umorni, što ste spremni potvrditi da je Isus, koji je Put, Istina i Život, vaš smjer. Čestitam vam i Bogu zahvaljujem što želite svojom mladošću i životom dati novi zamah našoj Provinciji. Bog kojemu danas posvećujete svoj život nije nasilni bog fundamentalizma, jeftini bog supermarketa, bog vojske koji pokorava narode. Bog kojemu se danas posvećujete je Bog Isusa Krist, siromašni Bog svetoga Franje, Bog mučenika, mistika i svih onih koji se posvećuju službi drugima. On je Bog koji se ne objavljuje u neposrednim dokazima, koji ne dopušta da bude zarobljen razumom, ali kojega se može susresti u vjerodostojnim svjedocima njegove ljubavi.

Božji narod je na putu, vi ste dio toga naroda koji je na tom putu i dionici ste milosnih Božjih darova. To je dio vjere. „Tko ide za mnom, imat će svjetlost života“, reče Isus. Svaki dan idite za Kristom, hodajte s njim, a kada jasno ne vidite kamo i kako dalje, kleknite! To je čin veličine jednog čovjeka, kršćanina, vjernika! Možda danas hod za Kristom više služe koljena, nego stopala. Tražite ga u molitvi i u Presvetom sakramentu, tom kruhu života i čudesnom znaku trajne njegove nazočnosti među nama. U molitvi i klanjanju razabirite, otkrivajte i produbljujte svoj odnos s Kristom.

To je ispravan put kojim ste krenuli i shvatit ćete da ste ispravno postupili, odgovorivši na Njegov poziv. Neka vas On svojom milošću na tom putu prati. Amen.

Split

Početak nove akademske godine

fra Teo Tadić

U ponedjeljak 27. rujna 2021. godine svečanim euharistijskim slavljem započela je nova akademska godina. Euharistijsko slavlje u dvorištu Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu predslavio je splitsko-makarski nadbiskup koadjutor mons. Dražen Kutleša, ujedno veliki kancelar KBF-a u Splitu.

U konceleciji su bili splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić, hvarski biskup mons. Ranko Vidović, veliki vicekancelar Fakulteta i provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja dr. fra Marko Mrše, dekan Fakulteta red. prof. dr. Mladen Parlov, prodekani, nastavnici i odgojitelji.

Homiliju je održao mons. Ranko Vidović koji je posebno naglasio važnost svagdanjeg sakramentalnog života svećenika, a onda i vjernika laika te potrebu istinskog susreta s Kristom u svakom danu.

Pozdravnu riječ nazočnima uputio je prodekan za znanost prof. dr. Josip Dukić, a potom i dekan fakulteta red. prof. dr. Mladen Parlov.

Lectio brevis o temi „Čovjekovo mjesto u svemiru“ održao je mr. sc. Franjo Frankopan Velić, asistent na katedri filozofije.

Sinj

Svečani zavjeti fra Marka Pudara

fra Marko Udovičić

U subotu 2. listopada 2021. u crkvi Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju bogoslov Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Pudar, rodom iz Župe svetog Ivana Krstitelja – Grab kojoj pripada i njegovo rodno mjesto Velić, položio je svečane zavjete u Redu manje braće.

Euharistijsko slavlje u kojem je fra Marko položio svečane zavjete počelo je u 10 i 30, a predslavio je otac Provincijal fra Marko Mrše u koncelebraciji u kojoj su među ostalim sudjelovali i fra Ivan Režić, magistar bogoslova, sinjski gvardijan fra Ante Čovo te još dvade-

setak svećenika. Pjevali su zborovi župa Grab i Gala Gljev pod ravnanjem fra Tonija Šimunovića Erpušine. Slavlju su također nazočili bogoslovi Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, nekolicina braće iz ostalih franjevačkih provincija, kao i dio dijecezanskih bogoslova iz Splita. Pored njih slavlju su nazočili i nekolicina redovnica te fra Markovi prijatelji i gosti u ovom svečanom danu.

Obred zavjetovanja u misi započeo je nakon evanđelja prozivkom kandidata, nakon čega je slijedila prigodna homilija o. provincijala. Poslije homilije fra Marko je pitan o spremnosti za potpuno posvećenje Bogu i zahtjevima franjevačkoga redovničkoga života. Tijekom litanija svih svetih franjevačkoga reda zavjetovanik se

prostro pred oltarom kao znak svoje potpune predanosti Bogu. Same zavjete fra Marko je položio u ruke o. provincijala, nakon čega se fra Marko se upisao u knjigu svečanozavjetovane braće Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, a koja datira iz 1794. godine. Uslijedio i blagoslov novozavjetovanika.

Pri kraju misnog slavlja svoju zahvalu uputio je i gvardijan fra Ante Čovo.

Slavlje se potom nakon završetka euharistijskog slavlja nastavilo za obiteljskim stolom u samostanskoj dvorani.

Našem bratu, fra Marku, želimo obilje Božjeg blagoslova u njegovu daljnjem hodu s Kristom te i ovom prilikom, kako Bogu zahvaljujemo za još jednog brata, upravljamo Bogu i svoje molitve da pošalje nove žeteoce na svoju njivu! Uz fra Marka Gospodin je iz kuće njegova oca izveo još dvojicu, a to su fra Markova braća Robert i Renato koji su bogoslovi Splitsko-makarske nadbiskupije, odnosno Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Bogu hvala za sve njih.

Split - Trstenik

Proslava svetog oca Franje

fra Kristijan Pisac

U ponedjeljak 4. listopada 2021. godine u Franjevačkom klerikatu na Trsteniku u crkvi Presvetog Otkupitelja svečano je proslavljen blagdan svetog Franje Asiškoga, zaštitnika i utemeljitelja triju franjevačkih redova. Tom prigodom odgojitelji i bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja ugodili su bogoslove Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Ovo već tradicionalno druženje i zajedničko slavlje euharistije upriličuje se dulje od dvadeset godina.

Euharistijskom slavlju u 10 i 30 sati predsjedao je mons. Marina Barišić, nadbiskup splitsko-makarski i metropolit.

Uz mons. Marina Barišića u koncelebraciji su bili provincijal Franjevačke

provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše, odgojitelji obiju odgojnih institucija: fra Ivan Režić, magistar bogoslova Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, i domagistar fra Domagoj Volarević, vlč. Đuliano Trdić, rektor CBS-a u Splitu te vicerektor don Franjo Frankopan Velić i duhovnik bogoslova don Mate Brečić.

Tijekom misnog slavlja pjevali su franjevački bogoslovi uz ravnanje i orguljsku pratnju prof. Pere Prosenice.

Pred sam kraj euharistijskog slavlja sve nazočne, a osobito goste, pozdravio je magistar bogoslova fra Ivan Režić, izrazivši želju da se na istome mjestu, u crkvi Presvetog Otkupitelja i u Franjevačkom klerikatu, vidimo i dogodine, a riječ zahvale uputio je i o. provincijal fra Marko Mrše koji se prisjetio svojih bogoslovnih dana te biti same povezanosti između franjevačkih i dijecezanskih bogoslova koja svoj vrhunac ima u Kristu.

Split - Trstenik

Karitativna akcija bogoslova

fra Valentino Radaš

U srijedu 10. listopada 2021. godine karitativna sekcija bogoslova Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita organizirala je karitativnu akciju kojom su se solidarizirali s beskućnicima o kojima skrbi udruga „MoSt“ iz Splita.

Bogoslovi su sami prikupili sredstva za kupnju hrane te zajedno s kuharicama u samostanu na Trsteniku pripremili: gulaš, salatu, kruh, masline, kolače i domaći džem s vaflima. Pripravili su tako večeru za 30-ak beskućnika koju su potom odnijeli u njihov centar.

Dežurni službenik je ljubazno dočekaio bogoslove te im je ponudio da pomognu i u dijeljenju hrane beskućnicima, što su bogoslovi rado prihvatili, te su se zadržali u ugodnom druženju s korisnicima udruge i na ovaj način „uspostavili most“ daljnje suradnje s potrebnima.

Split

Bogoslovi u Caritasu

fra Mate Šakić

Dana 12. studenog 2021. godine bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja karitativnom akcijom, u organizaciji Caritasu Splitsko-makarske nadbiskupije, podijelili su hranu korisnicima Caritasove pučke kuhinje te zajedno s njima i ručali.

U prostorijama Caritasu svakodnevno se dijeli do 150 obroka najpotrebitijim građanima, a teško bolesnim i nepokretnim osobama ručak se dostavlja na adresu.

Korisnici Caritasu svakodnevno osim gotovih jela dobiju i mliječne prerađevine i mlijeko, voće i povrće te meso i mesne proizvode, a to ovisi o donacijama i raspoloživim sredstvima.

Bogoslovi su tako kroz suradnju stekli jedno novo iskustvo za koje vjeruju da će se nastaviti daljnjom suradnjom kroz karitativne akcije.

Sinj

Susret odgojnih zavoda Franjevačke provincije

Fra Stipe Buljan

Članovi odgojnih zavoda Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, predvođeni odgojiteljima, okupili su se u Sinju 13. studenoga 2021. godine na tradicionalnom godišnjem susretu. Sjemeništarci, novaci i bogoslovi pristigli su u Sinj u jutarnjim satima.

Prva točka susreta bila je pozdravni govor fra Ante Čove, gvardijana i čuvara Svetišta Gospe Sinjske, te fra Ivica Jurića, tajnika za formaciju i studije. Potom je uslijedilo predstavljanje pojedinih odgojnih zavoda. Svoje odgojne zavode predstavili su: fra Marko Plejić, bogoslov, Tomislav Kiridžija, sjemeništarac, fra Daniel Živković, novak i fra Josip Jurić Šolto, bogoslov i student povijesti u Zagrebu. Na susretu, iz opravdanih razloga, nije bilo predstavnika postulature u Imotskom.

Nakon kratkog uvoda, pozdrava i upoznavanja uslijedilo je svečano misno slavlje kojem je predsjedao o. provincijal fra Marko Mrše, a u koncelebraciji su bili: fra Ante Čovo, fra Ivica Jurić, magistar bogoslova fra Ivan Režić, domagistar bogoslova fra Domagoj Volarević, meštar novaka fra Mijo Šabić, prefekt sjemeništa i ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije fra Joško Kodžoman, duhovnik sjemeništaraca fra Antonio Mravak i magistar bogoslova u Zagrebu fra Ivan Maletić. Poslužitelji za oltarom bili su novaci i sjemeništarci, a pjevanje je predvodio zbor bogoslova, uz orguljsku pratnju bogoslova fra Marka Udovičića.

Odmah nakon misnog slavlja uslijedilo je zajedničko fotografiranje ispred oltara Gospe Sinjske i polazak u posjet muzeju Alke gdje se okupljenima obratio gosp. Boris Filipović Grčić, približivši okupljenima biser kulturne baštine cetinskog kraja – Sinjsku alku te ukazao na poveznice između Alke kao viteške igre i Gospe Sinjske, čiju sliku franjevci stoljećima čuvaju u sinjskom

svetištu. Potom je uslijedio zajednički svečani bratski objed te druženje. Odgovitelji predvođeni o. provincijalom imali su tada službeni susret. Kraj neslužbenog dijela susreta obilježila je rekreacija te odmjeravanje snaga u malom nogometu. Oblačno vrijeme s mjestimičnom kišom nije nimalo umanjilo dobro bratsko raspoloženje sudionika susreta.

Lišane Ostrovičke

Proslava svetog Nikole Tavelića

fra Valentino Radaš

U nedjelju 14. studenoga 2021. godine u Lišanima Ostrovičkim svečano je proslavljena svetkovina sv. Nikole Tavelića. U centralnom svetištu sv. Nikole Tavelića za Franjevačku provinciju Presvetog Otkupitelja misnim slavljem s procesijom u 11 sati presjedao je mons. Marinko Mlakić, generalni vikar Šibenske biskupije. U koncelebraciji su sudjelovali župnik Lišana fra Božo Mandarić, magistar bogoslova fra Ivan Režić te župnik Kistanja don Ivan Perković. Tom prigodom upriličen je blagoslov nove slike sv. Nikole Tavelića, izrađene po uzoru na

povijesnu sliku s kanonizacije u Rimu iz 1970. godine te manje slike za čašćenje u procesiji. Kopiju te slike, uništene tijekom velikosrpske agresije i okupacije Lišana (1991. – 1995.), izradio je hrvatski slikar Nebojša Dimovski iz Mostara, a njene dimenzije su 200 x 170 cm. Uz nju, isti slikar izradio je i procesijsku sliku manjih dimenzija (90 x 70 cm). Članovi pjevačkog zbora iz Lišana te dječji zbor predvodili su pjevanje tijekom misnog slavlja, a uz ministrante asistirali su bogoslovi fra Valentino Radaš i fra Josip Brandejs, a bogoslov fra Mate Šakić je fotografirao. Na koncu misnog slavlja župnik fra Božo Mandarić, idejni začetnik izrade slike sv. Nikole Tavelića, zahvalio je svemogućem Bogu na velikom danu za Župu Lišane, predsjedatelju misnog slavlja, dobročiniteljima za nabavu slike te fra Ivanu koji je bio u stalnom kontaktu s umjetnikom, autorom slike. O povijesti čašćenja sv. Nikole Tavelića, o umjetniku progovorio je fra Ivan Režić koji je na koncu pročitao i osvrtno samoga akademskog slikara Nebojše Dimovskog o kopiji povijesne slike koju je naslikao. Uz lijepo i čak djelomično sunčano vrijeme sve je proteklo vrlo svečano, uz neskriveno oduševljenje župljana zbog povratka kopije povijesne prijeratne slike, nakon čega je uslijedio svečani ručak na kojem su se uzvanicima pridružili i okolni župnici te neki od svećenika rodnom iz Župe Lišane.

Split

Bogoslovi upalili svijeće za Vukovar i Škabrnju

fra Mate Šakić

„Za one koji su pali u borbi za Domovinu nikada ne reci da su mrtvi. Oni su heroji i oni će za nas uvijek biti živi.“

Zvonko Bušić-Taik

Uoči Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Ot-

kupitelja u večernjim satima 17. listopada 2021. godine u Vukovarskoj ulici u Splitu upalili su svijeće i izmolili molitvu za sve žrtve Domovinskog rata, za poginule hrvatske branitelje u herojskoj obrani Vukovara, za sve civilne žrtve i ubijene bolesnike iz vukovarske bolnice, za žrtve iz Škabrnje te za one duše kojih se nema tko spomenuti, a koji su svoje živote dali za Hrvatsku i za sve one za čije se grobove još uvijek ne zna.

Neka im je vječna slava i hvala!

Split - Dobri

Marija na Dobrom

Izvor: www.smn.hr

Blagdan Gospe od Zdravlja svečano je proslavljen u nedjelju 21. studenoga u istoimenoj samostanskoj crkvi u Splitu na Dobrom. Središnje misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić u koncelebraciji s provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Markom Mrše, gvardijanom samostana fra Matom Matićem, župnikom fra Antom Udovičićem i ostalim svećenicima.

Misno slavlje animirao je župni zbor Gospe od Zdravlja i franjevački bogoslovi.

Potravlje

Bogoslovi u posjeti župi

fra Stipe Buljan

Na prvu nedjelju Došašća, 28. studenoga 2021. godine, a na poziv župnika fra Tina Labrovića, bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja posjetili su župu sv. Filipa i Jakova u Potravlju. Posjet župi započeo je misnim slavljem kojem je predsjedao fra Ivan Režić, magistar bogoslova, u koncelebraciji s fra Tinom.

U svojoj propovijedi fra Ivan je, između ostaloga, istaknuo: „...da nas evanđeoski ulomak na početku Došašća ne želi zastrašiti, već pomoći da uvidimo da nijedan oblik zla nema uzrok u Bogu niti ima konačnu riječ. Božje utjelovljenje, čijoj proslavi idemo ususret, uvijek iznova nas podsjeća da je u svijet uništila Božja spasiteljska ljubav koja želi biti naviještena svakom čovjeku u konkretnom životnom kontekstu i situaciji. Ona nam želi pomoći da izidemo iz začaranog kruga prevelike zabrinutosti koja nas često prigiba zemlji i usmjeriti nam pogled k nebu, odakle nam dolazi pomoć i utjeha“. Pjevanje tijekom misnog slavlja predvodio je župni zbor pomognut bogoslovima i uz orguljsku pratnju Marije Župić.

Nakon popričesne molitve okupljenim župljanima obratili su se bogoslovi 1. godine filozofsko-teološkog studija na KBF-u u Splitu fra Stjepan Raić iz župe Crivac te fra Teo Tadić iz župe Sinj, podrijetlom iz Potravlja, te posvjedočili o svom putu sazrijevanja odluke za du-

hovni poziv, prvi kao sjemeništarc, a drugi kao postulans u zrelijim godinama.

Nakon njih fra Ivan se, kao provincijski povjerenik za promociju duhovnih zvanja, osvrnuo na svjedočanstva i pohvalio plodonosnost župe Potravlje dosadašnjim duhovnim zvanjima, a što ukazuje na to da je u toj župi prisutna molitva za duhovna zvanja, kao i življena vjera u obiteljima.

Nakon svjedočanstava dvojice bogoslova župnik fra Tino oprostio se od svojih dosadašnjih župljana među kojima je proveo malo više od dvije godine. Naime, fra Tino je nedavno imenovan župnikom župe Majke Božje Lurdske u Zagrebu. Magistar bogoslova fra Ivan u svoje ime, te u ime bogoslova zaželio je fra Tinu mnogo uspjeha u pastoralnom radu u novoj župi, a župljani su ga ispratili gromoglasnim aplauzom. Uslijedio je svečani ručak, uz ugodno druženje i u bratskom ozračju.

Split - Trstenik

Bogoslovi sa štíćenicima Centra Bonači

fra Mate Šakić

Bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, karitativnom akcijom povodom blagdana svetog Nikole biskupa, prikupili su sredstva te pripremili darove za štíćenike dislocirane jedinice Centra za odgoj i obrazovanje „Juraj Bonači“.

Zajedno s magistrom bogoslova fra Ivanom Režićem posjetili su u petak 3. prosinca sami Centar te podijelili darove štíćenicima.

Uz pjesmu i razgovor proveli su sa štíćenicima i osobljem Centra dio kasnog prijepodneva te obostrano izrazili želju da se ova i slične vrste suradnje i dalje nastave na obostrano zadovoljstvo.

Bajagić

Proslava svetog Nikole

Fra Valentino Radaš

U nedjelju 5. prosinca 2021. godine franjevački bogoslovi Provincije Presvetog Otkupitelja, predvođeni magistrom fra Ivanom Režićem, posjetili su, na poziv tamošnjeg župnika fra Ivana Dotura, župu sv. Nikole u Bajagiću.

U Bajagiću je proslavljen blagdan sv. Nikole, biskupa, a misnom slavlju je predsjedao magistar bogoslova fra Ivan Režić. U koncelebraciji su bili župnik fra Ivan Dotur i domagistar bogoslova fra Domagoj Volarević. Kod oltara je posluživalo više ministranata iz župe te bogoslovi. Pjevao je mjesni župni zbor, zajedno s franjevačkim

bogoslovima, pod ravnanjem s. Vjere Gulić. Pri kraju misnog slavlja dojmljiva svjedočanstva o svojem duhovnom pozivu dali su bogoslovi fra Stipe Buljan i fra Josip Brandejs. Nakon završnog blagoslova proslavi se pridružio i „sveti Nikola“ koji je prisutnoj djeci podijelio darove. Izvanjska proslava nastavljena je za zajedničkim stolom u restoranu „Dubrovnik“, a njoj su se rado pridružili i okolni župnici.

Udbina

Proslava zaštitnika župe sv. Nikole biskupa

fra Mate Šakić

Dana 6. prosinca 2021. godine župa Udbina svečanim misnim slavljem proslavila je svetkovinu svojeg nebeskog zaštitnika – svetog Nikolu biskupa.

U župnoj crkvi hrvatskih mučenika misno slavlje predvodio je magistar bogoslova Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Ivan Režić u koncelebraciji sa župnikom don Josipom Šimatovićem te sedmoricom svećenika iz Gospičko-senjske biskupije.

Misno slavlje animirali su ministranti, župni zbor te dvojica franjevačkih bogoslova. Nakon misnog slavlja dječju radost na poseban način potakao je lik svetog Nikole biskupa koji je najmanjima podijelio darove.

Split

Proslava Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije

Silvana Burilović Crnov

Odgojitelji i bogoslovi Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu u srijedu 8. prosinca svečanim euharistijskim slavljem proslavili su svoju zaštitnicu Bezgrješno začeca Blažene Djevice Marije. Misu je predvodio hvarski biskup mons. Ranko Vidović u koncelebraciji s dekanom KBF-a Sveučilišta u Splitu prof. dr. Mladenom Parlovom, rektorom Bogoslovije vlč. Đulianom Trdićem, vicerektorom don Franjom-Frankopanom Velićem, duhovnikom don Matom Brečićem te ostalim svećenicima. Biskup Vidović je u uvodu u misno slavlje istaknuo da je svetost normalnost na koju nas Bog poziva, a sve izvan toga je gubitak normalnosti.

U svojoj je propovijedi đakon Antun Mate Antunović na samom početku naglasio da svetkovina Bezgrješnog začeca BDM govori kako: „Uistinu postoji ne samo savršen Čovjek – Bogočovjek Isus Krist, nego i savršena

Žena – nad svim ženama, Djevica i ujedno Majka! Ljudska čežnja za savršenstvom je doista opravdana i utažena! Imamo razloga za ogromnu zahvalnost i radost.“

Na kraju se riječima zahvale obratio rektor vlč. Đuliano Trdić pozvavši klerike da budu uistinu klerici, a ne karikature koje ono što rade svedu na vanjsku formu bez sadržaja. Biskup Vidović je u istom duhu kazao da je hrvatski narod divan, a da pastiri ne bi smjeli zakazati. Svoje čestitke splitskoj Bogosloviji uputili su svi biskupi Splitske metropolije te mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palčić i kotorski biskup mons. Ivan Štironja. I ovoga je puta kao i prošle godine radi koronavirusa izostala svečana akademija.

Tučepi i Baška Voda

Karitativna akcija

fra Mate Šakić

Franjevački bogoslovi već godinama organiziraju karitativnu božićnu akciju prikupljanja hrane i higijenskih potrepština za siromašne obitelji grada Splita uz pomoć župa svetog Ante iz Tučepa te župe Uznesenja Marijina Bast – Baška Voda.

Na treću nedjelju Došašća, 12. prosinca 2021. godine na misnom slavlju u župi Tučepi, koje je predvodio župnik fra Stipe Bešlić, sudjelovali su bogoslovi fra Oliver, fra Josip i fra Mate.

Na koncu misnog slavlja fra Josip je u ime karitativne sekcije i franjevačkih bogoslova zahvalio župniku fra Stipi te župljanima Tučepa na svesrdnoj pomoći i velikom odazivu. Nakon zahvale fra Mate je svjedočio o svom duhovnom

pozivu i putu prema franjevaštvu te su nakon toga bogoslovi, uz pomoć mladih iz te župe, preuzeli prikupljene darove koji će obradovati one za koje su namijenjeni.

Split – Trstenik

Postavljanje u službu akolita i lektora

Fra Valentino Radaš

Usrijedu 15. prosinca 2021. u samostanu o. Ante Antića tijekom misnog slavlja u 17 sati podijeljene su službe akolita i lektora šestorici bogoslova Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Četvorica bogoslova prve godine: fra Kristijan Pisac, fra Stjepan Raić, fra Teo Tadić i fra Marko Udovičić postavljeni su u službu čitača, lektora. Dok su dvojica bogoslova druge godine: fra Josip Brandejs i fra Mate Šakić postavljeni u službu akolita.

Misno slavlje predvodio je delegat mnp. o. provincijala fra Marka Mrše, magistar bogoslova fra Ivan Režić, a u koncelebraciji su

bili fra Domagoj Volarević, domagistar bogoslova i profesor liturgike na KBF-u u Splitu, te fra Šimun Markulin, profesor moralne teologije na KBF-u u Splitu. Za oltarom su posluživali novouvedeni akoliti, a misno slavlje obogatili su pjevanjem ostali bogoslovi, uz orguljsku pratnju fra Olivera Marčinkovića.

Na koncu slavlja, u ime o. Provincijala te u ime prisutne braće, magistar bogoslova je čestitao novopostavljenim lektorima i akolitima.

Jelsa

Priprava za slavlje Božića

fra Kristijan Pisac

Na poziv župnika don Stanka Jerčića iz župe Uznesenja Marijina u Jelsi na otoku Hvaru fra Ivan Režić, magistar bogoslova, uz pratnju dvojice bogoslova održao je od 17. do 19. prosinca trodnevnu duhovnu obnovu kao pripravu za proslavu svetkovine Božića.

Obnova je započela nagovorom i klanjanjem, a prisutni su na koncu imali priliku postavljati pitanja fra Ivanu. Drugi dan je započeo zornicom i susretom s djecom uzrasta od 1. do 8. razreda, popodnevnom ispovijedu, a u večernjim satima je uslijedio nagovor o bračnom i posvećenom načinu života.

U nedjelju je jutarnju svetu misu predsjedao župnik don Stanko, fra Ivan je ispovijedao, a nakon toga fra Ivan

i bogoslovi su na poziv župnika don Mili-ja Plenkovića pošli u župu Svetog Duha u obližnji Vrbanj gdje je fra Ivan predsjedao svetom misi i propovijedao. U popodnevnom satima fra Ivan je u Jelsi predsjedao svetom misi za mlade na koju je doneseno betlehemske svjetlo te su ga okolni župnici ponijeli u svoje župe.

Na koncu mise dvojica bogoslova, fra Kristijan Pisac i fra Stjepan Raić, svjedočili su vrlo živo i upečatljivo o duhovnom pozivu. Kroz program i tijekom slavlja svetih misa pjevao je odličan župski zbor pod vodstvom voditelja Slavka Reljića. Tijekom programa, osim župljana Jelse, prisustvovali su i župljani drugih hvarskih župa.

Sve tri večeri, nakon prilično intenzivnog programa, ljubazni i velikodušni domaćini priredili su zajedničko druženje u župnoj dvorani uz večeru, druženje i nezaobilaznu pjesmu.

Split

Bogoslovi i framaši u posjetu Dječjem domu Maestral

fra Teo Tadić

U petak 24. prosinca 2021. godine Franjevačka mladež Gospe od Zdravlja i franjevački bogoslovi s Trstenika uručili su svoje darove djeci štitičenicima u Dječjem domu Maestral.

Uručenju je prethodilo marno prikupljanje sredstava od strane članova karitativne sekcije u Klerikatu i framaša, međusobna koordinacija, kupnja te pomno sastavljeni sadržaj dara za svako od više od 50 djece poimence. Osmijesi na dječjim licima, nestrpljivo traženje svoga dara te otvaranje darova nikoga nisu ostavili ravnodušnim. Teško je opisati riječima iskrenu dječju radost i oduševljenje.

Magistar bogoslova fra Ivan Režić u razgovoru s ravnateljicom Maestrala gospođom Jelenom Burazin izrazio je želju za nastavkom suradnje, na obostrano zadovoljstvo i izgradnju.

Polnočka i Božić na Trsteniku *fotogalerija*

Split

Fra Massimo Fusarelli,

generalni ministar Reda Manje Braće u Splitu

fra Ivan Režić

Dana 28. prosinca 2021. fra Massimo Fusarelli, gen. ministar OFM, posjetio je Samostan Gospe od Zdravlja u Splitu. S njim su bili i generalni definator za slavensku regiju fra Konrad Grzegorz Cholewa i tajnik gen. ministra fra Vjekoslav Miličević. Uz njih su bili i provincijali Južnoslavenske konferencije provincijala: fra Miljenko Šteko (Mostar), predsjednik Konferencije, fra Milan Krišto (Zagreb), fra Marijan Čuden (Ljubljana) i domaćin fra Marko Mrše (Split). Generalni ministar stigao je u samostan oko 20 sati te se zajedno s ostalom braćom koja su ga dočekala na ulazu u crkvu, uputio u crkvu gdje su se pomolili te zapjevali prigodnu božićnu pjesmu. Nakon što je blagoslovio braću generalni ministar, generalni definator, provincijali i ostala braća ušli su u samostan na večeru i bratsko druženje.

Dana 29. prosinca 2021. u Samostanu o. fra Ante Antića u Splitu na Trsteniku održana je sjednica Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara OFM-a na kojoj je, uz provincijale članove Konferencije, sudjelovao i fra Massimo Fusarelli, generalni ministar OFM, kao i definator za slavensku regiju fra Konrad Grzegorz Cholewa i osobni tajnik generalnog ministra fra Vjeko Miličević, član Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM.

Nakon radnog dijela sastanka sudionici susreta slavili su svetu misu u samostanskoj kapeli kojoj je predsjedao provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše, a propovijedao je generalni ministar fra Massimo Fusarelli. Uslijedilo je zajedničko fotografiranje, nakon čega su sudionici sastanka pošli na ručak u Franjevački samostan sv. Ante u Splitu na Poljudu. Prije polaska na ručak generalni ministar, uz pratnju provincijala domaćina, posjetio je bolesnog brata fra Milana Jašića, udijelivši mu blagoslov, čime ga je na osobit način razveselio.

Split - Trstenik

Blagoslov samostana o. Ante Antića

fra Teo Tadić

U četvrtak 6. siječnja 2022. godine na svetkovinu Bogojavljenja gvardijan fra Ivan Macut, u zajedništvu s franjevačkom obitelji na Trsteniku, blagoslovio je samostan o. Ante Antića, a nakon blagoslova održana je tradicionalna tombola.

Solin

Proslava blagdana Prikazanja Gospodinova

fra Mate Šakić

Blagdan Prikazanja Gospodinova, ujedno Dan posvećenog života, svečano je proslavljen u bazilici Svete obitelji u Solinu dana 2. veljače 2022. godine. Večernje misno slavlje, u koncelebraciji s ostalim svećenicima, predvodio je generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Nediljko Ante Ančić. Misno slavlje započelo je procesijom kojoj je prethodio blagoslov svijeća ispred crkve Gospe od Otoka. U koncelebraciji je sudjelovalo sedam svećenika, šezdesetak redovnica iz raznih samostana grada Splita, redovničke kandidatice, trinaestorica

dijecezanskih bogoslova te četvorica franjevačkih bogoslova.

Mons. Nediljko Ante Ančić u svojoj propovijedi pozvao je okupljene, između ostaloga, na molitvu za nova duhovna svećenička i redovnička zvanja te redovnike i redovnice da se uvijek iznova vraćaju na izvore svojeg poziva, da ne posustane gorjeti plamen Božje ljubavi u njima. Misno slavlje animirao je zbor župe Gospe od Otoka iz Solina.

Split - Trstenik

Karitativna akcija

fra Mate Šakić

Dana 1. ožujka 2022. godine karitativna sekcija bogoslova Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita organizirala je akciju kojom su pomogli beskućnicima o kojima skrbi udruga „MoSt“ iz Splita.

Kuharica gđa. Anamarija Durdov i gđa. Mirjana Đulabić u samostanskoj kuhinji

na Trsteniku pripremile su grah, rožatu, kiseli kupus sa suhim mesom, a bogoslovi su nabavili sokove i ostale slatke namirnice.

Pripravili su tako večeru za 30-ak beskućnika koju su odnijeli u njihov centar.

Dežurni službenik gosp. Ante Barun je ljubazno dočekao bogoslove te je preuzeo pripremljena jela. Ovo je druga akcija naših bogoslova u suradnji s udrugom „MoSt“, a vjerujemo da će ih biti još puno kroz naredno razdoblje.

KBC Križine

Proslava blagdana Gospe Lurdske

fra Marko Udovičić

Crkva 11. veljače slavi spomen Gospe Lurdske sjećajući se ukazanja Blažene Djevice Marije svetoj Bernardici u francuskom mjestu Lourdes. Osobito se na taj dan u molitve preporučuju bolesnici. I ove je godine tog dana svečano proslavljena sveta misa u bolničkoj kapelici na Križinama u Splitu s početkom u 17 sati.

Svetom misom predsjedao je fra Ante Akrap, profesor filozofije na Katoličko bogoslovnom fakultetu u Splitu, a u koncelecijaciji je bio fra Miro Ančić, bolnički kapelan.

Fra Ante je u propovijedi istaknuo kako je gubitkom vjere u ovom COVID okruženju život postao bez okusa i mirisa i da je vjerski život na neki način ograničen na sferu privatnoga. Naspram takvog stava, tek kad vjera nije privatna stvar ona postaje svjedočanstvo i Radosna vijest, vijest o životu, vijest o Bogu. Bolnica je mjesto u kojem zna biti teško govoriti o vjeri i o Bogu, ali

bez obzira na sve Bog je u svakoj našoj patnji i boli, dok je molitva sredstvo koje nam daje utjehu. Oni koji su u svom poslu upućeni na druge, poput liječnika, medicinskih sestara i ostalog bolničkog osoblja, vjeru i Radosnu vijest najbolje svjedoče djelima. Ta djela odraz su vlastite vjere koja se hrani i koja proizlazi iz ljubavi prema bratu čovjeku. A upravo je takvu ljubav pokazala i Blažena Djevica Marija kojoj se zbog toga uvijek iznova utječemo, istaknuo je propovjednik.

Na kraju misnog slavlja fra Miro je pozdravio sve nazočne i zahvalio što su svojom prisutnošću uveličali slavlje, osobito propovjedniku fra Anti Akrapu te prof. Peri Prosenici i bogoslovu fra Marku Udovičiću koji su glazbeno obogatili liturgiju.

Split-Trstenik

Svečana akademija za Antićevo

Danijela Musulin

Svečana akademija povodom obljetnice preminuća časnog sluge Božjeg fra Ante Antića održana je 3. ožujka u Franjevačkom klerikatu na Trsteniku u Splitu. Na samom početku sve prisutne je pozdravio provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja dr. sc. fra Marko Mrše koji je kazao kako je svetost univerzalni poziv svakog kršćanina koji se temelji na Isusovim riječima te istaknuo kako je o. Ante Antić, koji zavrjeđuje biti na oltaru, neizmjereno važna ličnost za Provinciju.

Potom je fra Ivan Režić, magistar franjevačkih bogoslova i doktorand na Papinskom sveučilištu Antonianum, pozdravio sve nazočne i zaželio dobrodošlicu svima.

U svome predavanju naslovljenom „Otac fra Ante Antić kao odgojitelj“ fra Ivan je prisutnima prikazao način na koji se o. Antić odnosio prema svojoj službi odgojitelja i glavna načela njegova odgoja te naglasio da je bio revan, profinjen i strpljiv odgojitelj koji je želio svoje odgojenike, odnosno buduće redovnike, ohrabriti za ozbiljan duhovni i kontemplativni život.

U konačnici kazao je kako je o. Antić u odgoju bio ispred svoga vremena jer: „Antićevo vizija odgoja polazi od ovozemnih

stvarnosti, prikladno se njima služeći, a stremeći uvijek prema nebeskim i neprolaznim vrednotama“.

Izlaganje na temu „Izazovi suvremenog odgoja“ održao je socijalni pedagog i nastavnik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu dr. sc. Toni Maglica. Opisao je kako je vrijeme snažnog vrijednosnog preokreta utjecalo na odgoj, kakve je sve probleme izazvao suvremeni popustljivi način odgoja te kazao da među mladima danas vlada prava pandemija depresivnosti i anksioznosti.

Zaključio je kako mladi trebaju autentične svjedoke, susret i kvalitetno vrijeme provedeno s njima, vođenje i podršku, istinu, poštovanje, ljubav i da netko ostane uz njih kad im je teško.

Fra Mate Šakić, glavni urednik časopisa bogoslova Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja „Počeci“, na inovativan i humorističan način predstavio je sadržaj šesnaestoga broja te pozvao prisutne da preuzmu svoj besplatan primjerak.

Cijeli program glazbeno su obogatili prof. Ana Mandić na oboi te Zbor franjevačkih bogoslova pod ravnanjem profesora i zborovođe Pere Prosenice. Nakon svečane akademije prisutni su ostali u druženju i izmjeni dojmova uz zakusku.

Split - Trstenik

Proslava Antićeva

fra Mate Šakić

Dana 4. ožujka, nakon trodnevne priprave, u franjevačkom samostanu na splitskom Trsteniku proslavljen je spomendan preminuća časnog sluge Božjega o. fra Ante Antića.

Po završetku pobožnosti puta križa u samostanskoj crkvi Presvetog Otkupitelja započelo je misno slavlje kojim je predsjedao fra Domagoj Volarević, pro-

fesor liturgike na Katoličko bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu i domagistar franjevačkih bogoslova, a u koncelebraciji su bili gvardijan samostana fra Ivan Macut, profesor ekumenske teologije, fra Domagoj Runje, profesor Biblije, te fra Miro Ančić, bolnički kapelan na Križinama.

Pjevanje tijekom misnog slavlja animirali su bogoslovi pod predsjedanjem prof. Pere Prosenice. Tako je svečanim misnim slavljem obilježena 57. godina rođenja o. fra Ante Antića za nebo. Na misnom slavlju sudjelovalo je oko sedamdeset vjernika.

Primorski Dolac

Izlet franjevačkih bogoslova na koncu zimskog ispitnog roka

fra Mate Šakić

U subotu 5. ožujka 2022. godine u jutarnjim satima franjevački bogoslovi s odgojiteljima, pošli su na zajednički izlet nakon zimskog ispitnog roka u Župu svetog Ante Padovanskog u Primorski Dolac. Ondje ih je srdačno dočekaio župnik fra Filip Čogelja koji je u suradnji s Klerikatom i uz pomoć svojih župljana organizirao cijeli susret.

Tijekom prijepodneva bogoslovi su se okušali u stolnom nogometu, a kasnije i u balotanju. Poneki su se odlučili za ugodnu šetnju na svježem čistom zraku. Ručak je upriličen u 13 sati, a tada su pristigli i novaci s Visovca s mešтром te još nekolicina fratara iz susjednih župa i pojedini profesori iz Klerikata na Trsteniku.

U poslijepodnevним satima u sportskoj dvorani u Primorskom Docu svoje snage su odmjerili bogoslovi s novacima i svećenici, a potonji su bili uspješniji rezultatom od 8 : 4.

Po povratku u župnu kuću nastavilo se ugodno druženjem do u večernje sate, a nakon zadnjih odmjeravanja vještina u stolnom nogometu i u kartanju, bogoslovi s odgojiteljima krenuli su put Klerikata.

Na odlasku uslijedila je još jednom zahvala, prvo dragom Bogu na milosti susreta, a onda i fra Filipu te ljubaznim župljanima Primorskog Doca na srdačnom i bratskom gostoprimstvu! Ponovilo se!

Runovići

Bogoslovi u posjetu župi

fra Valentino Radaš

Na drugu korizmenu nedjelju, 13. ožujka 2022. godine franjevački bogoslovi Provincije Presvetog Otkupitelja, predvođeni magistrum fra Ivanom Režićem i domagistrom fra Domagojem Volarevićem, posjetili su Župu Gospe od Karmela Runovići, a na poziv tamošnjeg župnika fra Ivica Omazića.

Magistar bogoslova fra Ivan Režić predslavio je misno slavlje i propo-

vijedao. Mjesni dječji pjevački zbor pod ravnanjem Ive Ljubičić i franjevački bogoslovi animirali su pjevanje preko misnog slavlja. Nakon popričesne molitve bogoslov 1. godine filozofsko-teološkog studija na KBF-u u Splitu fra Marko Udovičić obratio se okupljenim župljanima te je posvjedočio o svom duhovnom pozivu. Nakon svjedočanstva uslijedila je molitva za nova duhovna zvanja, zahvala magistra fra Ivana te otpusni blagoslov. Potom je u bratskom ozračju u župnoj dvorani uslijedio ručak, uz pjesmu i ugodno druženje, a pridružila su se i nekolicina starije braće.

Vinjani

Posjet bogoslova

fra Valentino Radaš

Na treću korizmenu nedjelju, 20. ožujka 2022. župu Vinjani posjetili su franjevački bogoslovi provincije Presvetog Otkupitelja s magistrom fra Ivanom Režićem.

Svete mise u 9 i 11 sati predslavio je magistar bogoslova, a koncelebrirao je fra Jakov Udovičić, župni vikar. Na oba liturgijska slavlja franjevački su bogoslovi animirali pjevanje i sviranje. Na koncu svete mise u 9 sati u crkvi svetoga Roka svjedočanstvo o duhovnom pozivu dao je fra Marko Udovičić, bogoslov na 1. godini filozofsko-teološkog studija KBF-a u Splitu, a na misi u 11 sati u crkvi svetoga Ante, svjedočio je fra Mate Šakić, bogoslov na 2. godini filozofsko-teološkog studija.

Nakon svetih misa bogoslovi s magistrom uputili su se na ručak u samostan u Imotski, a tu su ih dočekali župnik Vinjana fra Josip Sušić, gvardijan fra Kristian Stipanović i ostala braća iz samostana i samostanskog okružja.

Imotski

Predstavljanje knjige Sjaj baštine fra Joze Grbavca

fra Marko Udovičić

Na treću korizmenu nedjelju, 20. ožujka 2022. u samostanskoj dvorani u Imotskom upriličeno je predstavljanje najnovije knjige fra Joze Grbavca pod nazivom Sjaj baštine – književno-teološki ogledi. Knjigu su predstavili prof. Slobodan Prosperov Novak te autor, a predstavljanje je moderirao fra Kristian Stipanović, gvardijan imotskog samostana.

Na samom početku predstavljanja klapa „Sveti Mihovil“ iz Proložca otpjevala je pjesmu Tina Ujevića Odlazak. Nakon pjesme prof. Sanja Bago pročitala

je jedan ulomak iz knjige koji ocrta fra Marko kao čovjeka koji je živio za narod i s narodom kroz sve lijepe i teške trenutke njegove duge povijesti. Zatim je mnp. o. provincijal fra Marko Mrše izrekao pozdravnu riječ, istaknuvši radost i ponos jer je Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja kao nakladnik bogatija za još jednu izuzetno kvalitetnu knjigu i naglasio koliko je knjiga, odnosno zapisana riječ, važna za čovjeka i njegovu kulturnu i duhovnu izgradnju.

Usljedila je još jedna skladba u izvedbi prološke klape, nakon čega je prof. Prosperov Novak započeo svoje izlaganje. Istaknuo je kako fra Jozina knjiga zaslužuje samo središte trenutne hrvatske duhovne pažnje jer je riječ o cjeloživotnom naporu i sukusu fra Jozinog kroatološkog rada. Knjiga Sjaj baštine obrađuje 18. stoljeće koje je ključno razdoblje u razvitku hrvatske književnosti, a u kome su učvršćeni temelji današnjeg hrvatskog književnog jezika, naglasio je prof. Prosperov Novak. Nadalje je istaknuo kako su upravo franjevci bili onaj

energetski zamašnjak koji je gurnuo razvoj jezika, među kojima se osobito ističu tri imena, a koja su i u fra Jozinoj knjizi detaljno istražena i ocrтана – riječ je o fra Lovri Šitoviću, fra Filipu Grabovcu i fra Andriji Kačiću Miošiću. Ti su franjevci bili u središtu prve integracije hrvatskog prostora koja se odvijala u 18. stoljeću, a bila je kulturnog, prosvjetnog i književnog karaktera.

Nakon izlaganja prof. Prosperova Novaka prof. Sanja Bago krasnoslovlila je još jedan ulomak iz knjige, a potom je riječ uzeo autor knjige. Fra Jozo je na sažet način opisao kako je nastajala ova knjiga, zahvalivši svima koji su na bilo koji način pomogli u njenoj pripremi i objavi te zahvalio prisutnima na dolasku na predstavljanje. Naposljetku je klapa „Sveti Mihovil“ izvela jednu skladbu posvećenu Proložcu, fra Jozinu rodnom mjestu, i time zaključila program predstavljanja knjige. Druženje se nastavilo u samostanskoj blagovaonici uz domjenak i u dobrom raspoloženju.

Sveti Filip i Jakov

Bogoslovi u posjetu župi te samostanu na Čokovcu

fra Stipe Buljan

Na četvrtu korizmenu nedjelju, 27. ožujka 2022. godine bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja posjetili su župu sv. Filipa i Jakova u istoimenom mjestu. Bogoslove su dočekali župnik don Darijo Matak i gosp. Ivan Eškinja, član župskog vijeća.

Nakon pozdrava i razgledanja mjesta bogoslovi su se uputili u župnu crkvu sv. Filipa i Jakova gdje su pod ravnanjem prof. Pere Prosenice pjevali na žup-

noj misi u 11 sati. Na koncu euharistijskog slavlja fra Marko Udovičić, bogoslov prve godine, župljanima je ukratko predstavio život u franjevačkom klerikatu u Splitu. Na koncu misnog slavlja prisutni vjernici dobili su od bogoslova prigodne sličice s molitvama za nova duhovna zvanja.

Nakon ugodnog druženja s domaćinima te ručka bogoslovi su, zahvalivši domaćinima na srdačnom gostoprimstvu, nastavili prema otoku Pašmanu, točnije u benediktinski samostan sv. Kuzme i Damjana na Čokovcu gdje su s braćom monasima molili pjevanu Večernju molitvu iz monaškog časoslova.

Sinj

Susret s krizmanicima

fra Valentino Radaš

U subotu 2. travnja 2022. godine bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, predvođeni magistrom fra Ivanom Režićem, susreli su se u Sinju, na poziv župnika fra Perice Maslaća, s ovogodišnjim krizmanicima. Susret je započeo u 16 sati u „Dvorani Gospe Sinjske“.

Nakon župnikova pozdrava magistar fra Ivan je održao nagovor na temu obiteljskog i redovničko-svećeničkog poziva. Zatim su trojica bogoslova: fra Stipe Buljan, fra Valentino Radaš i fra Stjepan Raić posvjedočili o svom iskustvu duhovnog poziva. Nakon svjedočanstava uslijedila su pitanja krizmanika te je prvi dio susreta zaključen molitvom za nova duhovna zvanja.

Drugi dio susreta bio je rezerviran za rekreaciju, odnosno mali nogomet. Potom su bogoslovi s magistrom otišli u samostan Čudotvorne Gospe Sinjske na zajedničku večeru sa starijom braćom, a nakon koje su se bogoslovi susreli i sa sjemeništarcima i ministrantima koji su bili na vikend susretu u sjemeništu.

Proložac

Bogoslovi u župi

fra Kristijan Pisac

Na petu korizmenu nedjelju, 3. travnja 2022. godine bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, predvođeni magistrom fra Ivanom Režićem, posjetili su Župu svetog Mihovila u Proložcu, a na poziv tamošnjeg župnika fra Vinka Gudelja.

Svete mise u crkvi svetog Mihovila u 9 i 11 sati predvodio je magistar fra Ivan. Misno slavlje na misi u 9 sati animirali su brojni ministranti, dječji pjevački zbor te zbor bogoslova pričesnom pjesmom Zdravo, Tijelo. Preko mise u 11 sati pjevao je župni zbor predvođen s. Terezinom Bašić, a ona je ujedno voditeljica i dječjeg zbora.

Na koncu misnog slavlja u 9 sati svjedočanstvo o svom duhovnom pozivu dao je fra Mate Šakić, a na misi u 11 sati fra Josip Brandejs. Oba bogoslova su polaznici druge godine FTS-a KBF-a u Splitu.

Nakon svetih misa i susreta s narodom bogoslovi s magistrom, u ugodnom raspoloženju, su ostali na ručku sa župnikom fra Vinkom i župnim vikarom fra Nedjeljkom Jukićem.

Split

Križni put grada Splita

Silvana Burilović Crnov

Samostan sv. Frane i Župa sv. Stjepana u Splitu zajedno sa Splitsko-makarskom nadbiskupijom organizirali su u petak 8. travnja križni put grada Splita „Od Gospe do Gospe“. Križni put predvodio je nadbiskupov delegat fra Martin Jaković, gvardijan samostana sv. Frane.

Pobožnost je započela ispred crkve Sv. Frane. Nakon uvodne molitve pred crkvom procesija s vjernicima krenula je Šperunom te se nastavila Senjskom ulicom prema prvoj vidilici. Put križa odvijao se Marangunićevim šetalištem te je prošao pokraj crkve Sv. Nikole, Gospe od Betlema i Sv. Jere. Šetalištem

Ivana Meštrovića križni put nastavio se do crkve Gospe od Sedam Žalosti. Na putu od više kilometara predstavnici crkvenih i civilnih udruga i zajednica izmjenjivali su se predmoleći postaje i noseći križ. Jedan od križonoša bio je i Stipe Pletikosa, bivši vratar hrvatske nogometne reprezentacije.

Nakon gotovo trosatnog hoda ispunjenog molitvom vjernici su stigli do crkvice Gospe od Sedam Žalosti na Kašjunima, a tu je fra Martin predvodio euharistijsko slavlje. „Petak je pred Cvjetnicu. Približavamo se Velikom tjednu u kojem razmatramo otajstva Isusove muke, smrti i uskrsnuća. To su istine naše vjere koje nas upućuju da život nije samo ovo što živimo na zemlji. Život vječni trebao bi biti cilj naše stvorenosti i temelj našega uspona od začeca do proslave na nebu“, kazao je fra Martin.

U svojoj je propovijedi govorio o Isusovom križnom putu, o njegovoj muci, smrti i uskrsnuću, naglasivši da je Isus činio dobro kuda god je prolazio, a ipak je doživio od starješina naroda nerazumijevanje, odbačenost i prezir.

Osvrnuvši se na tekst iz Knjige proroka Jeremije, kojega su kušnje ojačale u vjeri, kazao je: „Prošlo je vrijeme proroka Jeremije, a traje naše vrijeme. I mi smo u situacijama da nemamo utjehu u pravo vrijeme, ne razumijemo ljude ni događaje pogotovo one koji oko sebe šire mržnju, tugu, nepoštenje, razdor. Zbog toga je potrebno da se iz dana u dan obraćamo Gospodinu da nas učini ljudima prave vjere i onima koji svojim životom svijetle i ljudima donose svjetlo, mir i radost. Isus je jednom zgodom rekao svojim učenicima neka njihovo svjetlo tako svijetli pred ljudima da vide njihova dobra djela i slave Oca koji je na nebesima.“

U tom je svjetlu naglasio da nam današnje evanđelje govori: „Samo dobra djela nisu dovoljna. Potrebne su i oči koje vide dobra djela. Isusovi suvremenici ih vide, ali ih ne žele priznati. Vidjeli su njegova dobra djela, ali nisu slavili nebeskoga Oca. Još su manje slavili Isusa. Njihova zabluda sastojala se u tome što su se već unaprijed protivili bilo kakvoj pomisli o Isusovu božanstvu. Kad im je ponestalo argumenata, a ostala moć i sila, onda su bili spremni moćno i nasilno djelovati.“

Fra Martin je zaključio da se tako ponaša upravo čovjek koji ima vlast, a nema argumenata. „Zato je, nažalost, toliko nepravdi, nasilja i ratova u našem svijetu. Povijest se samo ponavlja, a mi slabo učimo. Hvala ti, Isuse, što uvijek možemo u tvojoj riječi i djelima naći korektiv za svoje riječi i djela. Potrebno je moliti i razmišljati nad Božjom riječi. Neka nam ona bude smjerkaz u hodu, nadahnuće u govoru i poticaj u djelovanju“, poručio je predvoditelj slavlja.

Križni put grada Splita tradicionalno se naziva „Od Gospe do Gospe“ jer je prije polazio od velovaroške Gospine crkve pa do Gospe od Sedam Žalosti. Marjan je nekada bio hodočasničko mjesto Splitskana pun crkvica i kapela. Brojne crkvice razrušene su tijekom stoljeća, najviše u II. svjetskom ratu, pa je od 30-ak crkvica danas na Marjanu ostalo oko desetak. To su: Sv. Križ u Velom Varošu, Gospa od Soca u Varošu, Sv. Nikola na Gori, Gospa od Dobrog Svita (Savjeta), Gospe od Betlema, Sv. Jere, Sv. Jure na rtu Marjana, Sv. Benedikt, Gospa od Špinuta, Sv. Mande, Sv. Mikula na Stagnji i Gospa od Sedam Žalosti.

Cvjetnica
na Trsteniku
fotogalerija

Veliki tjedan na Trsteniku *fotogalerija*

Split

Diplomirao fra Richard Kakule Mahamba

fra Teo Tadić

Dana 21. travnja 2022. fra Richard Kakule Mahamba, bogoslov Franjevačke provincije svetog Benedikta Afričkog, obranio je diplomski rad na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu na temu „Odnos kršćanskih Crkava u Demokratskoj Republici Kongo – perspektiva ekumenskog dijaloga“

a pod mentorstvom doc. dr. sc. fra Ivana Macuta. Fra Richard već nekoliko godina studira na KBF-u u Splitu i kroz to vrijeme živi u Franjevačkom klerikatu u Samostanu o. fra Ante Antića u Splitu na Trsteniku. Fra Richardu su odmah čestitala braća bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, s kojima i boravi, kao i školske sestre franjevske koje su iz fra Richardove domovine, a koje studiraju u Splitu i borave u Samostanu školskih sestara franjevki na Lovretu.

Vrlika

Susret ministranata Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja

Fra Valentino Radaš

U subotu 30. travnja 2022. godine u Vrlici je održan Provincijski susret ministranata Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Oko 9 i 30 sati kod župne crkve Gospe od Ružarija počeli su se okupljati ministranti, njihovi voditelji, odnosno župnici, kojima su se pridružila i deveterica franjevačkih bogoslova. U crkvi, na početku susreta, sve prisutne je pozdravio provincijski promicatelj za duhovna zvanja i magistar bogoslova fra Ivan Režić, zahvalivši na osobit način Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja na čelu s mnp. o. provincijalom dr. fra Markom Mršom na pokroviteljstvu susreta nakon čega je ukratko predstavio župe iz kojih dolaze ministranti. Sudjelovalo je, naime, 14 župa: Bitelić, Gračac, Lovinac i Sv. Rok, Jasenice, Karin, Lišane, Lovreć-Opanci, Otok, Potravlje, Primorski Dolac, Prgomet - Labin, Tučepi te Vrlika. Nakon predstavljanja župa uslijedilo je zajedničko fotografiranje ispred crkve. Do 11 sati bilo je vrijeme za osvježenje kod restorana „Ero“ na Česmi, a potom je uslijedio posjet starohrvatskoj crkvi svetog Spasa iz 9. stoljeća. Unutar crkve svetog Spasa u Cetini prof. Marko Duvnjak je iscrpno i nadahnuto govorio o njoj povijesti i važnosti na karti Europe i svijeta, nakon čega je uslijedio posjet glavnom izvoru Cetine gdje je također prof. Marko progovorio o tom izvoru, o drugim okolnim izvorima, o rijeci Cetini, a po povratku u Vrliku i o vrličkoj Česmi te o autoru njenog libreto Vrličaninu Milanu Begoviću. U 13

sati upriličen je ručak u restoranu „Ero“ na Česmi. Nakon ručka, u 14 sati započeo je malonogometni turnir ministranata na malonogometnom igralištu Športskog centra Česma. Nakon prikazane dobre i „fer play“ igre prvo mjesto osvojila je izvrsna ekipa iz Tučepa, drugo mjesto župa Lišane, a treće župa Lovreć. Najboljim vratarom proglašen je golman Marin Brbić iz ekipe Tučepi, a najboljim igračem Ivano Šimunac iz ekipe Lišane. Po četiri pogotka postigli su Ivan Mamić iz ekipe Lišane i Ivan Sekelez iz ekipe Lovreć. Nakon predaje zasluženih pokala i nagrada gosti, preko 170 ministranata i 20-ak voditelja, pošli su svojim kućama, vjerujemo ponijevši puno lijepih dojmova doživljenih tog dana u sunčanoj i proljetnim bojama urešenoj pitoresknoj Vrlici.

Kladnjice

Proslava svetkovine sv. Filipa i Jakova uz prvu pričest i hodočašće franjevačkih bogoslova

Dragica Zeljko-Selak

Svetkovina sv. Filipa i Jakova se u Kladnjicama u župi Čvrljevo slavi 1. svibnja, a inače Crkva njihov blagdan slavi 3. svibnja. Misno slavlje i procesiju oko crkve i groblja predvodio je magistar bogoslova fra Ivan Režić u zajedništvu s domaćim župnikom fra Antom Jurićem Talajom i fra Antom Jurićem.

U slavlju su sudjelovali bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja koji svake godine tradicionalno hodočaste u župu Čvrljevo na Ime Isusovo ili neki drugi župni blagdan. I ove godine, kao i svih dosadašnjih godina, brojni raseljeni Kladnjčani stigli su iz okolnih mjesta i gradova Splitsko-dalmatinske županije sa svojim potomcima da bi barem na jedan dan zapalili vatru na pradjedovskom ognjištu. Fra Ivan je u propovijedi, tumačeći naviješteno Evanđelje, govorio o proslavi svetkovine Uskrsnuća Gospodinova na kojoj počiva kršćanstvo te vjera u Gospodina koji nije ostao u grobu, koji nije nakon muke i smrti kao jedan od ljudi trunuo, nego je treći dan uskrsnuo i ostao s njima. Govorio je i o povjerenju u Uskrsloga, o iskustvu, obraćenju, o problemu evangelizacije, o svjedočenju vjere i o prenošenju uskrslog svjetla u obitelji i široj zajednici, istakavši primjer svetih Filipa i Jakova na putu autentične vjere. Nije skrivao zadovoljstvo jer se tog dana slavila i prva pričest jedine prvopričesnice – malene Gabriele Baran, čiji su otac i majka primjer mlade obitelji koja se iz grada vratila na selo i svojim primjerom potakla i druge da ozbiljnije razmisle o povratku na naša sve opustjelija sela.

Župnik fra Ante Jurić Talaja naglasio je na kraju mise da je bilo lijepo ugostiti bogoslove i njihovog magistra, osobito bogoslova fra Richarda Kakulea iz Konga, u Kladnjicama koje su uz proslavu svojih svetaca zaštitnika imale i proslavu prve pričesti, što je prava radost za tu malu župnu zajednicu, radost koja vraća nadu da će se i druge mlade obitelji po uzoru na obitelj Baran vratiti na utrnutu ognjišta svojih djedova i zapaliti novu vatru.

Nakon misnog slavlja je uslijedilo bratsko druženje bogoslova sa župnikom za obiteljskim stolom u župnoj kući u Čvrljevu gdje su im se pridružili i ostali župnici susjednih župa Unešićkog dekanata s dekanom fra Jozom Jukićem.

Jasenice

Posjet bogoslova

fra Valentino Radaš

Na četvrtu vazmenu nedjelju, Nedjelju Dobrog Pastira, 8. svibnja 2022. župu Jasenice u Zadarskoj nadbiskupiji posjetili su franjevački bogoslovi Provincije Presvetog Otkupitelja s magistrom fra Ivanom Režićem.

Svetu misu u 11 sati predslavio je magistar bogoslova, a koncelebrirao je don Ante Delić, župnik župa Jasenice i Vinjerac. Pjevanje su animirali franjevački bogoslovi zajedno sa župnim pjevačkim zborom, a svirao je bogoslov fra Stipe Buljan. Na koncu svete mise svjedočanstvo o duhovnom pozivu dao je fra Stjepan Raić, bogoslov na 1. godini Filozofsko-teološkog studija. Nakon svete mise dvojica bogoslova podijelila su molitve za nova duhovna zvanja. Potom

su se bogoslovi s magistrom i don Antom uputili na ručak kod obitelji bogoslova fra Josipa Brandejsa. Pridružili su se i karinski gvardijan te župnik fra Petar Klarić. Ručak je protekao u radosnom ozračju, uz pjesmu i ugodno druženje.

Split

Proslava Dana KBF-a i podjela diploma

fra Mate Šakić

Katoličko bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu dana 19. svibnja 2022. godine u Velikoj dvorani Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu proslavio je svoj dan te su u toj prigodi dodijeljena priznanja, nagrade i zahvalnice kao i diplome te svjedodžbe.

Svečanom euharistijskom slavlj u kapeli Nadbiskupskog sjemeništa predsjedao je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Dražen Kutleša, u koncelebraciji s dekanom don Mladenom Parlovom, prodekanom za nastavu fra Antom Akrapom te ostalim profesorima i drugim svećenicima. Nakon misnog slavlja pozdravnu riječ u dvorani uputio je dekan prof. don Mladen Parlov, a u ime Sveučilišta u Splitu prof. Goran Kardum te Veliki kancelar mons. Dražen Kutleša.

Nakon izlaganja o radu KBF-a Sveučilišta u Splitu, a kojeg je održao dekan don Mladen Parlov, uslijedila je dodjela zahvalnica, priznanja i diploma.

Protekle akademske godine s uspjehom je završilo predviđene studijske programe 39 studenata, a među njima i fra Richard Kakule Mahamba, član provincije sv. Benedikta Afričkog iz DR Kongo. Fra Richard je prvi od studenata iz neke od afričkih država koji je diplomirao u Splitu, a protekle četiri godine proveo je u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja kao gost. Nakon đakonskog ređenja u lipnju vratit će se u svoju zajednicu u DR Kongu.

Split - Trstenik

Susret bogoslova i sjemeništara

fra Valentino Radaš

U subotu 21. svibnja 2022. godine franjevački sjemeništarcima iz Sinja posjetili su franjevačke bogoslove u klerikatu u samostanu o. Ante Antića na Trsteniku u Splitu. Oko 9 i 15 braća bogoslovi su srdačno dočekali sjemeništarcima. Nakon osvježenja krenuli su zajedno na „Hod za život“ koji se odvijao diljem Lijepa naše. Oko 12 i 30 vratili su se u samostan na ručak. Braća su popodnevno vrijeme provela u druženju i rekreaciji. U 18 sati u samostanskoj crkvi Presvetog Otkupitelja na Trsteniku braća su zajedno s narodom sudjelovala u molitvi Franjevačke krunice i Večernje molitve časoslova. Potom je uslijedila večera, a nakon nje se na Pojišanu odigrala vrlo zanimljiva malonogometna utakmica bogoslova i sjemeništara. Potom su se vratili u samostan na Trstenik gdje se nastavilo druženje. U kasnim večernjim satima sjemeništarcima su se uputili za Sinj, vjerujemo, puni lijepih dojmova doživljenih tog dana u zajedništvu s braćom bogoslovima.

Primorski Dolac

Posjet bogoslova župi

fra Mate Šakić

Dana 22. svibnja 2022. godine, na šestu Vazmenu nedjelju bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja posjetili su, na poziv župnika fra Filipa Čogelje, župu svetog Ante Padovanskoga u Primorskom Docu u Šibenskoj biskupiji. Misno slavlje započelo je u 11 i 15, a predsjedao mu je magistar bogoslova fra Ivan Režić u koncelecijaciji sa župnikom. Preko misnog slavlja pjevao je zbor franjevačkih bogoslova pod ravnanjem bogoslova fra Marka Udovičića.

Na koncu misnog slavlja bogoslov fra Kristijan Pisac, polaznik prve godine filozofsko-teološkog studija, iznio je svjedočanstvo svojeg duhovnog poziva.

Župnik fra Filip je potom zahvalio u ime cijele župne zajednice bogoslovima i magistru na dolasku, a i magistar fra Ivan je izrazio nadu u rađanje novih duhovnih zvanja u Primorskom Docu.

Pri izlasku iz crkve bogoslovi su vjernicima podijelili molitve za nova duhovna zvanja te se zadržali ispred crkve sa župljanima u ugodnom razgovoru. Fra Filip je upriličio ručak i bratsko druženje u župnoj kući, a pridružio se i dekan Unešićkog dekanata fra Josip Jukić. Posjet i susret protekli su u bratskom ozračju.

Šibenik (Šubićevac)

Posjet bogoslova župi

fra Mate Šakić

Na sedmu vazmenu nedjelju, 29. svibnja 2022. godine bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja predvođeni magistrom fra Ivanom Režićem, a na poziv župnika fra Maria Radmana, posjetili su Župu svetog Ante Padovanskoga u Šibeniku na Šubićevcu.

Sveta misna slavlja u 9 i 30 i u 11 sati predvodio je fra Ivan u koncelebraciji s gvardijanom i župnikom fra Mariom. Misno slavlje animirali su posluživanjem oko

oltara ministranti, a pjevanjem i čitanjem franjevački bogoslovi.

Pri koncu misnih slavlja bogoslovi treće godine filozofsko-teološkog studija Katoličko bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, fra Valentino Radaš i fra Oliver Marčinković, iznijeli su svoja svjedočanstva o duhovnom pozivu.

Fra Mario je zahvalio magistru i bogoslovima na njihovom dolasku te je izrazio želju i nadu za buđenjem duhovnih poziva iz župe Šubićevac te je i fra Ivan potakao na molitvu za duhovna zvanja.

Nakon misnog slavlja bratsko druženje nastavljeno je u samostanskom blagoval-

ištu, a ručku su se pridružila i ostala braća franjevci iz samostana i samostanskog okružja.

Nakon ručka bogoslovi su s fra Lazarom Pericom posjetili župni Pastoralni centar u župi Uznesenja Marijina u Bilicama te se okušali u sportskim vještinama.

Odlaskom iz župe Bilice bogoslovi su posjetili franjevačke novake i stariju braću na otočiću Visovcu te su zajedno izmolili Večernju časoslova. Nakon bratske čašice razgovora pozdravili su se s braćom te su pošli put Splita i Franjevačkog klerikata na Trsteniku.

Split – Dobri
Te Deum

SKAC_ST

U organizaciji Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, Studentskoga katoličkog centra Split, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, Studentskog centra i Sveučilišta u Splitu u petak 10. lipnja u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu slavljena je misa zahvalnica za akademsku godinu 2021./2022.

Misu zahvalnicu predvodio je umirovljeni splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, a koncelebrirali su predstojnik Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije i duhovnik studenata Sveučilišta u Splitu dr. don Mihael Prović i fra Ivo Rastočić, župnik vikar župe Gospe od Zdravlja.

U homiliji je nadbiskup istaknuo: „Potrebno nam je stati na loptu, razmišljati i 'pročitati' svoj život. Onda ćemo otkriti koliko stvarno slavimo Božju pomoć koja nam se nudi i daje. No, mi često to ne vidimo, ne razmišljamo o zahvalama, ne zahvaljujemo Bogu, pa ni drugima, često smo nezadovoljni, nismo radosni. Radost nas usmjerava prema zahvali. Onaj koji zahvaljuje, taj uistinu osjeća radost. Onaj koji zahvaljuje povezan je s Bogom, istinski je povezan s Gospodinom. Baš taj koji se zahvaljuje iz dubine duše“, istaknuo je mons. Barišić.

Studentima je poručio: „Bitno je da se prepoznamo te da uviđamo zahvalnost, odnosno da uviđamo i vidimo zahvalnog čovjeka. On je uvijek tu, tu je u nama. Potrebno je ovu životnu novost ugrađi-

vati u našu perspektivu, našu budućnosti i u konačnici, u naš život. Ne budimo plagijati, kada se zahvaljujemo budimo stvarni i iskreni! Nismo na svijet pozvani da bismo se pravili kao plagijati. Jedno uvijek morate znati – samo onaj koji je zahvalan, on iskreno i u dubini duše može biti radostan“.

Kraj mise zahvalnice obilježile su prigodne poruke predstojnika Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije dr. don Mihaela Provića, te Karle Kunac, predstavnice Studentskog katoličkog centra Split (SKAC_ST).

Dr. Prović zahvalio je svim prisutnima, ali i svima onima koji su u teškim pandemijskim vremenima Uredu za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, ali i svim studentima Sveučilišta u Splitu omogućili da ovu godinu uspješno privedu kraju.

Misno slavlje za kraj akademske godine tradicionalno su animirali članovi zajednice mladih iz Studentskog katoličkog centra Split.

Studenti

Posjet bogoslova

Ivana Babić

U nedjelju 12. lipnja 2022., na svetkovinu Presvetog Trojstva bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja zajedno s magistrom fra Ivanom Režićem i fra Šimunom Markulinom, definitorem Provincije i asistentom na Katedri moralnoga bogoslovlja Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, posjetili su Župu svetog Ilije proroka. Studenci na poziv župnika fra Tomislava Brekala.

Prvo misno slavlje u 9 sati predvodio je župnik fra Tomislav, a drugo u 10 i 30 fra Ivan Režić u suslavlju sa župnikom i fra Šimunom Markulinom. Misno su slavlje animirali ministranti, čitači, članovi Mješovitog župnog zbora i Zbor

franjevačkih bogoslova. Tijekom misnog slavlja „ujedinjeni“ zbor pjevao je skladbe koje je uglazbio Mario Cikojević, voditelj studenačkog zbora.

Prije blagoslova i otpusta okupljenima se obratio fra Tomislav, zahvalivši se najprije Gospodinu koji je providio današnje gostovanje dragih nam bogoslova i svećenika fra Ivana i fra Šimuna, a nakon toga i svim župljanima koji su na bilo koji način pomogli u organizaciji susreta te pozvao sve župljane na nastavak molitve za duhovna zvanja. Voditelj župnog zbora Mario Cikojević, u ime cijele župne zajednice i studenačkih pjevača, uz riječ zahvale darovao je magistru fra Ivanu reljefni prikaz blaženog Alojzija Stepinca. Fra Ivan je zahvalio na daru te izrazio radost što je ponovno došao na Studence u društvu bogoslova među kojima su i dva Studenčanina fra Marko Udovičić i fra Mate Šakić te nagla-

sio: „Radost mi je biti u vašoj sredini koja je uvijek bila vrijedna i aktivna. Molitve vam nikad nije nedostajalo – zbog toga i je ovoliki broj duhovnih zvanja iz vaše župe... Kao što je vaš župnik kazao, ovdje ne treba poticaj za aktivnosti – Bogu hvala na tome! Fra Vjeko Vrčić je uvijek isticao kako ste u odanosti crkvi posebni. Ostanite i dalje takvi! Molite i dalje za nova duhovna zvanja. Neka vas Gospodin u svemu blagoslovi“.

Fra Stjepan Raić, bogoslov druge godine filozofsko-teološkog studija, svjedočio je o svom duhovnom pozivu. Nakon svečanog blagoslova zbor i župljani otpjevali su pjesmu Glasnik Velikoga Kralja koja je izašla iz pera negdašnjeg vokalno-instrumentalnog sastava franjevačkih bogoslova Milan.

Bogoslovi su pri izlazu iz crkve podijelili prigodne molitve za nova svećenička i redovnička zvanja, a na Franjevačkom trgu su nastavili druženje sa zborovima, roditeljima i obiteljima „naših“ bogoslova i ostalim župljanima. Fotografirali su se na Franjevačkom trgu pred brončanim spomenikom

fra Anđela Udiljka (1787. – 1879.), franjevca i svećenika Provincije Presvetog Otkupitelja. Fra Marko i fra Mate upoznali su ostale bogoslove kako se fra Anđeo zalagao za opismenjavanje puka pa je tako uz studenačku, koja je najstarija, otvarao škole i u drugim mjestima u kojima je službovao. Posebno se istakao u humanitarnom radu pomažući siromašnom puku koji ga zbog toga prozvaše Caritas, a ondašnje ga vlasti nagradiše zlatnim križem koji se još čuva u imotskom samostanu. Fra Anđelovo djelovanje cijeli život bijaše prožeto poniznošću i ljubavlju. Studenčani mu se i danas molitvom utječu za zagovor kod Gospodina, a brončani spomen na Franjevačkom trgu postaviše da im bude uzorom dovijeka. Bratsko druženje i okrjepa nastavljena su u župnoj kući Pod gredom, pod drevnim orahom i kapelom svetog Roka – oazom molitve i mira.

Na kraju susreta magistar je zahvalio župniku fra Tomislavu na srdačnom i bratskom susretu te gostoprimstvu.

Solin

Svećeničko i đakonsko ređenje

fra Marko Udovičić

U subotu 25. lipnja 2022. godine na spomendan Bezgrješnog Srca Marijina, u crkvi Svete Obitelji u Solinu proslavljena je sveta misa kojoj je predsjedao splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Dražen Kutleša. Sveta misa je započela u 19 sati s procesijom, a tijekom misnog slavlja su za prezbitere zaređeni don Mate Antunović i don Klement Radosoljić na naslov Splitsko-makarske nadbiskupije te fra Richard Kakule Mahamba za đakona Franjevačke provincije Svetog Benedikta Afričkog (Demokratska Republika Kongo).

Na samom početku misnog slavlja nadbiskup Kutleša pozdravio je najprije ređenike, zatim umirovljenog nadbiskupa Barišića, provincijala Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja mnp. o. fra Marka Mršu, odgojitelje, svećenike koji su bili u koncelecijaciji, redovnike i redovnice, rodbinu i prijatelje ređenika te sve okupljene na misi.

Nakon navještaja evanđelja, od strane svojih odgojitelja, pozvani su kandidati imenom i prezimenom kako bi stupili pred nadbiskupa koji je potom održao prigodnu homiliju u kojoj je govorio o đakonskom i svećeničkom poslanju. Valja posebno naglasiti kako je nadbiskup Kutleša pozvao ređenike da se zajedno s Marijom prisjećaju stalno svojih prvih trenutaka, svojih početaka u kršćanskom životu, a pogotovo poziva koji su doživjeli i na njemu gradili dalje.

Nakon obreda ređenja, kako đakonskog tako i svećeničkog, novozaređenici su se priključili nadbiskupu kod oltara i po prvi put u svojoj novoj službi slavili svetu misu. Na kraju mise nadbiskup Kutleša uputio je čestitku novim svećenicima i đakonu i stavio im na srce to da budući se dosad u njih ulagalo, odsad se od njih očekuje da izvršavaju ono što su obećali pri ređenju i da spremno idu braći i sestrama kojima budu poslani. Nakon što je nadbiskup Kutleša zazvao Božji blagoslov na novozaređene, misno slavlje završilo je himnom „Tebe Boga hvalimo“.

Na misi su pjevali mješoviti zbor solinske župe Gospe od Otoka zajedno s bogoslovima Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu te franjevačkim bogoslovima provincije Presvetog Otkupitelja uz ravnanje Ivne Mandić, a uz orguljašku pratnju s. Lidije Matijević. Slavlje ovog svečanog događaja nastavljeno je u ugodnom raspoloženju uz zajednički stol.

Visovac

Oblačenje i zavjetovanje

fra Valentino Radaš

U subotu 2. srpnja 2022. godine na Gospinu otočiću Visovcu prve jednostavne zavjete u ruke dr. fra Marka Mrše, provincijala Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, položila su trojica dosadašnjih novaka: fra Marin Kujundžić, fra Ante Mijoč i fra Daniel Živković, a franjevački habit je obukao dosadašnji postulante Mario Pavić. Svečanom misnom slavlju na otvorenom predsjedao je fra Marko Mrše, provincijal, uz koncelebraciju fra Zorana Kutleše, provincijskog vikara, fra Marka Nimca, gvardijana samostana na Visovcu, fra Mije Šabića, meštra novaka, te još dvadesetak svećenika. Prije početka misnog slavlja održan je obred oblačenja u kojem je postulante Mario obukao redovničko odijelo – franjevački habit, a u tome mu je pomogao fra Frano

Laco. Nakon prigodne propovijedi uslijedio je obred zavjetovanja dosadašnjih novaka koji su primili Pravilo i Konstitucije Reda Manje braće te se obvezali živjeti po njima sljedeću godinu dana.

Pjevanje su predvodili bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja uz orguljašku pratnju prof. Pere Prosenice. Kod oltara su služili novozaređeni đakon iz Konga fra Richard Kakule Mahamba i trojica franjevačkih bogoslova.

Na koncu misnog slavlja riječ zahvale Bogu i Gospi od Anđela uputio je visovački gvardijan fra Marko Nimac, čestitavši novaku i novozavjetovanicima te njihovim obiteljima.

Nakon gozbe za stolom Gospodnjim svi prisutni su, uz dobro raspoloženje, našli okupljeni za zajedničkim stolom na drugoj strani Gospina otočića. Novak fra Mario Pavić će godinu kušnje provesti u novicijatu Hercegovачke franjevačke provincije Uznesenja BDM na Humcu.

Fra Richardovo oproštajno slovo

fra Richard Kakule Mahamba

Šaljem vam ovu malu poruku zahvale i oprosta prije nego što se vratim u svoju zemlju rođenja.

Braćo svima, hvala vam što ste se brinuli za mene tijekom mog dugog boravka u Hrvatskoj. Hvala svima vama koji ste rado prihvatili moju integraciju u ovo bratstvo Klerikata na 4 godine i sedam mjeseci i moju integraciju u Splitsku franjevačku provinciju. Nisam se želio vratiti u Demokratsku Republiku Kongo, a da ne kažem jednostavnu riječ zahvale za sve što ste bili za mene.

U srcu mi je uvijek veliko žaljenje kad pomislim kako ću otići živjeti daleko od vas. Ali uz Božju pomoć, siguran sam i uvjeren da ćemo se opet sresti u budućnosti.

Moje je iskustvo u početku bilo teško zbog nerazumijevanja jezika. Dajem primjer – zamislite, održi se dobar govor, a ja shvatim da ništa nisam razumio ili se nasmijem jer se svi smiju. Stoga zahvaljujem svojoj braći koja su dala tijelo i dušu da me nauče govoriti novim jezikom. Da, moju prisutnost u Hrvatskoj nekoliko je ljudi pozdravilo. To pokazuje koliko je Franjevački red često u svijetu uslišen i bogat bratstvom. Neki od vas nikada nisu živjeli zajedno s Afrikancima, ali bratstvo koje nam je Bog dao na dar konačno je to učinilo. Međutim, iz svih vaših zapažanja ustanovit ćete da nije sve bilo ružičasto, to jest, nije sve bilo dobro kako se tvrdi.

Zato u prisutnosti svih kažem: „Oprostite“, nadajući se da ću ispraviti određene

mane i pogreške zbog lijenosti, kašnjenja, nemara, ponosa itd. Moj život u ovom kleričkom bratstvu na Trsteniku je obnovljen da naučim ono što nisam znao. Slave, službe čitanja, središnje i Večernje uvijek se bez prestanka drže u ovom bratstvu Klerikata. Život u bratstvu uz razmjenu ideja, kartanje, slavlje rođendana i svetkovina bio je za mene bratska radost.

Da nema vaše pomoći, možda bih 10 godina studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. Hvala svima onima koji su mi pomogli da razumijem određene tečajeve i hvala našoj braći učiteljima koji su uvijek bili na raspolaganju da mi objasne više ono što se činilo teško razumljivim. Moj uspjeh je velika pobjeda za vas i za mene. Ne mislim da imam monopol na mudrost,

učimo cijeli život, jer sam život je beskrajna škola.

Neka su naša braća napustila franjevački život u ovih 4 godine i 7 mjeseci moga boravka ovdje u klerikatu Ante Antića. Osjećajući u sebi pravi šok zbog njihova odlaska, ponekad sam se pitao nisam li ih ja tjerao da napuste franjevački život. Ali s dobre strane, neki od njih su me obavijestili nekoliko dana prije odlaska i bilo mi je drago vidjeti koliko često vjeruju mojoj osobnosti kada mi govore o svom životu i svojoj motivaciji da izaberu novi život.

U svom životu imam princip koji kaže da je šutnja nasljedstvo, a također i drugi koji kaže da domaćin ne vješa torbu za igru, nego objesi uši. Dakle, moja šutnja nije zbog nevladanja jezikom, kao što bi neki pokušavali vjerovati, već je to moje oružje za ugasiti vatru, a s druge strane izbjegli utapanje, jednostavno, dobro živjeti s drugima, biti dobro s drugima i za dobrobit s drugima.

Iako se vraćam u zemlju u kojoj je sve na početku izgradnje, uvijek računam na vašu otvorenu ruku s aspekta duhovnog, moralnog i materijalnog života. Primjer – ako se u Hrvatskoj moli Blažena Djevica Marija s krunicom, ponekad i u DR Kongu neki mole, ali bez mogućnosti nabave krunice. Ako u Hrvatskoj crkve postoje posvuda, u Demokratskoj Republici Kongo ponekad molimo na otvorenom bez crkvene zgrade.

I stoga, prihvatiti živjeti u takvom stanju, znači prihvatiti i žrtvovati se da bi se izvršila služba Boga.

Nije u Kongu sve negativno, tu je i priroda koja čini ljepotu Konga. Zato ne oklijevajte doći i posjetiti Kongo, a zašto ne biste i živjeli tamo kao što su to učinila neka braća iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine?!

Neka Vas Bog blagoslovi i čuva!

Tečajevi stranih jezika

U Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja već se dugi niz godina u ljetnim mjesecima dio bogoslova šalje na tečajeve različitih stranih jezika. Do 2019. godine bogoslovi su strane jezike učili u inozemstvu, a 2020. i 2021. godine tečaj njemačkog jezika, zbog pandemije koronavirusa, pohađali su u Splitu.

Bogoslovi su ovog ljeta strane jezike učili, kao i obično, u inozemstvu jer se situacija s koronavirusom popravila. Naime, šestorica bogoslova su boravili u Njemačkoj, odnosno u Münchenu i Berlinu, a jedan u Italiji, u Milanu. U Münchenu su boravili: fra Marko Plejić, fra Mate Šakić i fra Valentino Radaš, a u Berlinu: fra Stjepan Raić, fra Josip Brandejs i fra Kristijan Pisac. U Milanu je boravio fra Marko Udovičić. Fra Stjepan Raić i fra Marko Udovičić su bili i na Erasmus+ programu. Donosimo vam dojmove:

fra Stjepan Raić i fra Marko Udovičić

Fra Stjepan Raić bio je na stručnoj praksi u Hrvatskoj katoličkoj misiji Berlin. Voditelj stručne prakse bio je fra Zvonko Tolić, a u misiji se također nalazi fra Dejan Međugorac. Fra Stjepan ima samo riječi hvale za cijeli projekt: „Njihova srdačnost i toplina s kojom sam primljen zaista je bila jako lijepa jer je taj prvi kontakt iznimno bitan za daljnji rad. Sama stručna praksa odnosila se na administrativne poslove u župnom uredu, u organizaciji svakodnevnih aktivnosti, u socijalnom području i radu koji nije samo pastoralni, već je specifičan za život hrvatskih misija. Ono što je specifičnost same prakse, a što je po mom mišljenju bilo najbitnije, jest upoznavanje Hrvata koji žive na području Berlinske biskupije.

Koliko je veliko oduševljenje naših ljudi kada vide da je došao netko njihov i sama spremnost da vas ugoste, ljepota je susreta u kojem je vidljivo da im je stalo da se osjećate ugodno. Koliko je bitno da se osjeti takva bliskost koju njeguju Hrvati kroz druženja, bilo da se radi o proslavama ili raznim manifestacijama koje organizira misija, može samo biti poticaj da Hrvati i dalje njeguju svoju kulturu i čuvaju svoj

identitet. Upoznavajući život Hrvata, neminovno je da se upoznaju prilike i kultura Njemačke, u ovom slučaju Berlina, koji nudi pregršt povijesnih i kulturnih znamenitosti. Glavni grad Njemačke, što se može vidjeti i po posjećenosti turista, grad je koji živi 24 sata na dan, od zabave do različitih kulturnih manifestacija. Početkom kolovoza u Berlin su došli fra Josip Brandejs i fra Kristijan Pisac na tečaj njemačkog jezika. Njima dvojici, još trojici bogoslova, fra Marku u Milanu i meni naša je Provincija dala punu potporu u našim ljetnim aktivnostima, tečajevima jezika i Erasmus stručnoj praksi. Tečaj kojeg smo pohađali u kolovozu bio je lijepa prilika da se upozna i поближе njemačka kultura, a imali smo priliku upoznati i druge sudionike tečaja koji su došli iz raznih dijelova svijeta. Slobodno vrijeme koristili smo za posjet brojnim znamenitostima, a izdvojio bih posjet zoološkom vrtu i akvariju. Ovaj zoološki vrt ujedno je i najveći u Europi. Tu posebnu zahvalnost upućujemo fra Dejanu koji nam je bio vodič za razgledavanje znamenitosti i grada općenito. Osvrćući se na ovo berlinsko iskustvo, po povratku u Hrvatsku mogu reći da sam obogaćen jednim predivnim iskustvom kojeg ću se rado prisjećati. Hvala svima koji su na bilo koji način poduprli ovu stručnu praksu!”

Fra Marko također govori o svome prekrasnom iskustvu na stručnoj praksi u Milanu: „Kada je fra Šimun Markulin fra Stjepanu i meni objasnio kako postoji mogućnost da odemo na stručnu praksu u Berlin i u Milano, fra Stjepan je odmah zagrizao za Berlin, a ja za Milano i još važnije obojica smo zagrizli knjige i riješili sve ispite prije odlaska. Rečeno mi je da u Milanu postoji udruga Hrvata Klub prijatelja Hrvatske i prije samog odlaska saznao sam da ću se baviti arhivom te udruge koja je osnovana 1991. godine, a koja je bila vrlo

aktivna za vrijeme trajanja Domovinskog rata. Bio sam vrlo uzbuđen što ću moći istražiti ovaj djelić naše povijesti. Po dolasku u Milano u zračnoj luci me dočeka kao fra Ivica Karlo Lapić, član Bolničkog reda svetog Ivana od Boga ili Milosrdne braće (u Italiji poznati kao Fatebenefratelli). Fra Ivica je također prior samostana u kojem sam boravio te definator svoje provincije, ali nadasve izvrstan domaćin.

Odmah sutradan imao sam dogovoreni susret s gospođom Boženom Koricom, predsjednicom Klubaprijatelja Hrvatske, a susret smo imali u Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Milanu gdje nas je ugostio dr. sc. Stjepan Ribić, naš generalni konzul, koji je ujedno i inzistirao na prikupljanju i sistematizaciji arhiva Kluba. Vrlo brzo dogovorili smo se kako ćemo realizirati ovaj projekt i nadam se da će rezultati ovog našeg zajedničkog rada uskoro biti objavljeni. Teško je u nekoliko rečenica

sažeti dva intenzivna mjeseca, ali pokušat ću. Aktivnosti vezane uz stručnu praksu sastojale su se od proučavanja i digitaliziranja arhivske građe koju su, prije nego što je do mene došla, Božena i Stefani Luketić, studentica koja je stažirala u Generalnom konzulatu, kronološki poredali. Zatim smo Božena i ja išli od dokumenta do dokumenta i analizirali ih. Provodili smo sate nad tim dokumentima i mislim da nam nijedan nije promakao. Uz ove aktivnosti imao sam i slobodno vrijeme koje sam iskoristio da bih obišao Milano, tako da sam više puta posjetio veličanstvenu katedralu, čak se i popeo na krov. Zatim sam posjetio dominikanski samostan u kojem se nalazi jedna od najpoznatijih slika uopće – Da Vincijeva Posljednja večera. Posjetio sam pinakoteku Brera i Ambrosiana. Bio sam u bazilici svetog Ambrozija gdje se nalazi i njegov grob i još mnogo toga. I naravno – otišao sam na utakmicu na poznati stadion San Siro.

Hvala dragom Bogu na ovome divnom iskustvu i divnim ljudima koje sam upoznao. Hvala i Boženi koja je po najvećim vrućinama dolazila do mene u samostan kako bismo prošli kroz arhiv i kako bi svojim svjedočanstvom iz prve ruke oživjela dokumente. Hvala generalnom konzulu Ribiću koji daje punu podršku projektu, a još važnije – daje cijelog sebe za Hrvatsku i Hrvate u Italiji. I na kraju, hvala mom domaćinu fra Ivici i svoj braći u samostanu koji su me prihvatili kao vlastitog brata. S fra Ivicom sam prošao uzduž i poprijeko Lombardiju, a čak i područje izvan nje. Italija nudi neiscrpno duhovno, povijesno i kulturno bogatstvo, a još kad za sve to imate vodiča poput fra Ivice, jednostavno poželite ostati još poneki dan, mjesec, godinu. U svakom slučaju, vratio sam se kući obogaćen iznimnim iskustvom i nadam se da ću ponovno imati priliku otići na stručnu praksu. A istog je

mišljenja i fra Stjepan pa svakako pozivamo ostale kolegice i kolege da se informiraju o Erasmus programima i da se odvaže sudjelovati u njima. A ako se boje papirologije, neka ne brinu. Tu je za nas bila, a i za njih će biti, Doris Žuro koja maksimalno olakša cijeli proces. Doris, od srca ti hvala!”

fra Valentino Radaš

Moj boravak u Münchenu trajao je u razdoblju od 9. srpnja do 5. kolovoza 2022. godine. Boravio sam kod njemačkih franjevacu u Lehelu, u samostanu sv. Ane te sam pohađao intenzivni tečaj njemačkoga jezika u trajanju od četiri tjedna na DeutschAkademie.

Na tečaju sam teoretski usvajao pravila njemačkog jezika, a u razgovoru s njemačkim franjevcima u samostanu sv. Ane nastojao sam ih provoditi u praksi. Fratři su bili puni razumijevanja prema meni dok sam se u razgovoru mučio sklapati rečenice. Hvala im na tome!

Osim za učenje, bilo je dovoljno vremena i za druge aktivnosti. U nekoliko navrata posjećivao sam Hrvatsku katoličku župu München gdje sam sudjelovao na nedjeljnim svetim Misama. Također sam sudjelovao i na ljetnoj župnoj proslavi Sommerfest. Tamo sam upoznao nekoliko framaša koji su me pozvali na njihov zadnji susret prije ljetne stanke. Na tom susretu imao sam prigodu posvjedočiti o svom duhovnom pozivu. Potom smo ostali u klanjanju pred Presvetim, nakon čega smo se ugodno družili.

Jedan dio slobodnog vremena koristio sam i za upoznavanje grada Münchena. Rado sam odlazio u šetnju centrom grada, no, još veću radost u meni je izazvao Englischer Garten kojim sam često šetao i uživao u njegovim prirodnim ljepotama.

Osobite prirodne ljepote doživio sam u bavorskim Alpama gdje sam imao priliku otići na izlet.

Zaista sam doživio mnogo lijepih trenutaka tijekom svoga boravka u Njemačkoj. Vjerujem da će mi ostati u trajnom sjećanju te se nadam da i u budućnosti neće nedostajati sličnih iskustava. Hvala dragom Bogu koji nas prati svojom ljubavlju i providnošću na svim našim putevima i našoj Majci Mariji koja nas uvijek prati svojim majčinskim zagovorom!

fra Kristijan Pisac

Hrvatska katolička misija u Berlinu službeno je osnovana 1969. godine te od samog osnutka misije tamo djeluju fratři Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Ovoga ljeta fra Josip Brandejs i ja smo od 6. kolovoza do 2. rujna boravili u našoj misiji u Berlinu. U Berlinu su na službi trenutno dvojica fratara – voditelj misije fra Zvonko Tolić i dušobrižnik fra Dejan Međugorac, a uz njih dvojicu fra Josipa i mene je u Berlinu dočekao i bogoslov fra Stjepan Raić koji je u Berlin stigao mjesec dana prije u sklopu Erasmus+ stručne prakse.

Bili smo smješteni u župnoj kući. Također smo svakodnevno sudjelovali na svetim misama i župskim događanjima, a osobito lijepo je bilo na nedjeljnim svetim misama.

Kroz čitavi boravak u misiji pohađali smo intenzivni tečaj njemačkog jezika te smo i na taj način pokušali iskoristiti vrijeme za iskustvo novog jezika i kulture. Također smo na poseban način stjecali iskustvo o tome kako naš hrvatski narod živi i djeluje u dijaspori te još i više iskustvo pastoralnog djelovanja naše braće franjevacu u Njemačkoj.

Uz obaveze koje smo imali, također smo imali i podosta vremena za odmor i druženje koje smo najčešće iskorištavali za obilasku grada, posjet mnogim znamenitostima Berlina te za bratsko druženje u misiji.

Hvala dragom Bogu, a od srca se zahvaljujemo braći fra Zvonku i fra Dejanu, kao i cijeloj Hrvatskoj katoličkoj misiji u Berlinu, na iskustvu života među našim narodom u dijaspori, hvala na iskustvu hrvatskog zajedništva koje uvijek i u svemu treba počivati u Kristu Isusu!

Fra Marko Plejić

Početkom mjeseca kolovoza godine Gospodnje 2022. fra Mate Šakić i ja uputili smo se „velikom bijelom pticom“ u glavni grad Bavarske, površinom najveće savezne zemlje (Bundesland) Njemačke. München je grad koji je dobro poznat Hrvatima jer je 60-ih godina prošlog stoljeća počelo su-

vremeno masovno iseljavanje ekonomskih i političkih emigranata iz naše domovine prema Njemačkoj pa smo tako došli do našeg vremena gdje možemo činjenično utvrditi da je München četvrti najveći hrvatski grad po broju Hrvata koji tamo prebivaju i borave. Uz mnoge dokumentirane dokaze to se jasno može spoznati i običnom šetnjom po centru grada gdje se na svakom koraku na Marienplatzu, ali i oko njega može čuti naš divni hrvatski jezik.

Bio sam smješten u samostanu sv. Gabriela, u blizini Prinzregentenplatz. Tamo su franjevci Provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu djelovali od 1986. godine kada su im bavarski franjevci prepustili samostan i župnu crkvu da bi duhovno pastorizirali te bili dušobrižnici tamošnjim vjernicima. Baš ove godine morala je biti donesena odluka da franjevci naše Provincije napuste taj lijepi samostan, tako da mogu reći da sam jedan od posljednjih hrvatskih franjevaca koji su u njemu živjeli. Samostan

je odisao domaćinskom atmosferom te smo gostoljubivo primljeni od strane braće koja su tamo bila na službi. Isto tako je i bilo s Hrvatskom katoličkom župom München koja je smještena na drugoj strani rijeke Isar, bliže centru grada. Iako je bio kolovoz i mnoge obitelji su bile na „urlaubu“ (odmoru) u našoj domovini, pa tako i pojedini fratri, mogli smo osjetiti gostoprimstvo i radost susreta s nama. To smo mogli osjetiti i na svakodnevnoj svetoj misi koja se slavila u kapeli bl. Alojzija Stepinca koja je tik do kuće u kojoj je smještena HKŽ München, te u crkvi sv. Pavla koja je u neposrednoj blizini. Hrvatski narod u Njemačkoj nije zaboravio na svoju vjeru i nacionalno porijeklo te se, bez obzira na sve teškoće i često mukotrpan svakodnevni rad, trude svakodnevno prakticirati svoju sakramentalnu vjeru. Očuvanje hrvatske svijesti je također bitna komponenta življenja izvan domovine, uz svo poštovanje i zahvalnost njemačkoj državi na mogućnosti ekonomskog prosperiteta. Nažalost, moram primijetiti da postoji tendencija pada redovitog sakramentalnog života kod njemačkih vjernika pa se to nekad može prenijeti i na naše ljude koji tamo žive. U tom smislu to predstavlja veliki izazov za naše dušobrižnike u inozemnoj pastvi da ulože napore kako bi ljude očuvali u vjernosti Bogu i Majci Crkvi. Crkve su prije svega liturgijski molitveni prostori i kao takvi se moraju poštivati, a tek potom mogu biti i mjesta koja će posjećivati turisti uživajući u njihovim znamenitostima.

München je važno kulturno, vjersko, povijesno i gospodarsko središte ovog dijela Njemačke pa i Europe te je slijedom toga važna turistička destinacija koju pohode mnogobrojni turisti. Moram primijetiti da je uz to i popularan studentski grad s velikim sveučilištem u kojem studiraju studenti iz svih dijelova svijeta. Ja sam pohađao tečaj njemačkog jezika u školi stranih jezika „DeutschAkademie“ gdje sam uz druge

polaznike učio o njemačkom jeziku i kulturi od strane odličnog predavača. To mi je bilo zanimljivo i obogaćujuće životno iskustvo jer su polaznici dolazili iz različitih zemalja i kulturnih okruženja.

U slobodno vrijeme obilazio sam vjerske i turističke znamenitosti. Uživao sam u liturgijskoj atmosferi i ljepoti arhitekture mnogobrojnih crkava u samom središtu grada. Svakodnevno sam šetao po parkovima kojima München zbilja obiluje. Također sam posjetio i dom nogometnog kluba Bayern München, stadion „Allianz Arena“, muzej bavarskog automobilske ponosa BMW te obližnji Olympiapark gdje se upravo tada održavalo Europsko prvenstvo. Posjetio sam i prelijepi pitoreskni gradić Dachau te obližnji Memorijalni centar u nacističkom koncentracijskom logoru koji je svjedok koliko ljudski um može zastraniti i počiniti djela koja nisu dostojna čovjeka. Posjetio sam i mnoga druga mjesta te zbilja nosim lijepe uspomene iz glavnog grada Bavarske.

Prepun pozitivnih dojmova vratio sam se u Split zahvalan Trojedinom Bogu i Blaženoj Djevici Mariji na svemu doživljenom te sa željom da ponovno posjetim ovaj grad i sve one divne ljude koje sam tamo susreo. Hvaljen Isus i Marija! Gruss Gott!

Fra Zoranove čestitke

Povratkom iz župe svetog Jeronima Jasenice te ulaskom u grad Split svaki od bogoslova dobio je poruku – čestitku od našeg fra Zorana Jonjića, ispovjednika u samostanu svetog Ante Padovanskoga u Kninu, povodom nedjelje Dobrog Pastira. Bogoslovi su čitali poruke jedan za drugim, a one su glasile ovako:

~ fra Zoran Jonjić
**LEGENDE STE I ASOVI I VELIKA
 RADOST ISUSOVA I MARIJINA!!!**

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Ricardo,
 iskreno ti čestitam uspješno diplomiranje. Neka te Dobri Pastir ispuni snagom odozgor kako bi još više zahvaljivao za Božje pobjede u tvom životu.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Olivere,
 Dobri Pastir neka ti bude Prijatelj – Spasitelj u sve dane.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Josipe,
 Dobri Pastir stalno bdije nad tobom i tvojim životom.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Marko,
 Dobri Pastir u tebi vidi veliku svoju Radost.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Teo,
 poput sv. Ivana apostola i ti često nasloni glavu na Presveto Srce Dobroga Pastira i budi Njegovo srce.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Marko,
 neka ti silna ljubav Dobroga Pastira još više umnoži radost života.
SRETNNA NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Stjepane,
 i dalje se uzdaj u Božje Milosrđe koje te uvijek uskrsava od mrtvih.
SRETNNA NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Stipe,
 neka Dobri Pastir bude Radost tvojih dana i cijeloga tvog života.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Marko,
 neka te Dobri Pastir razveseli u sve dane unatoč svemu.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Mate,
 i dalje radosno slavi životom Dobroga Pastira koji te neizmjerljivo ljubi.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Šimune,
 još više uroni u Presveto Srce Dobroga Pastira. U njemu ćeš sigurno naći Mir.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Kristijane,
 dopusti Dobrom Pastiru da te još više uroni u svoje Presveto Srce. On to silno želi.
SRETNNA TI NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !

~ fra Zoran Jonjić
 Dragi fra Valentino,
 Dobri Pastir te i dalje neizmjerljivo ljubi takvog kakav jesi.
SRETNNA NEDJELJA DOBROGA PASTIRA !